

AZ EGYEDÜLI MAGYAR Bányászlap az Egyesült Államokban

THE ONLY HUNGARIAN MINERS' JOURNAL IN THE UNITED STATES

MAGYAR Bányászlap

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXX. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICH. — PITTSBURGH, PA.

1943 DECEMBER 30

NO. 52. SZÁM

ÖTSZÁZ Bányásznaptár áll rendelkezésre

Örömmel adjuk a Bányászlap olvasóinak tudomására, hogy a lapunkat előállító nyomdának mielőtt naptárunk nyomását megkezdte volna, sikerült anynyi papírt szereznie, hogy a beérkezett rendeléseken felül is tudott ötszáz darab naptárt készíteni számunkra.

Azok a bányászok tehát, akik eddig nem rendeltek naptárt, nem küldték be arra az 50 centet, kaphatnak naptárt — ha sietnek a rendeléssel. Azért mondjuk, hogy csak akkor juthatnak naptárhoz, ha sietnek a rendeléssel, mert biztosak vagyunk benne, hogy hamar elkapkodják a rendelkezésre álló naptárakat.

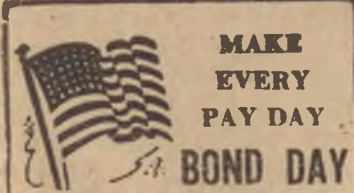
Siessen tehát, aki naptárhoz akar jutni, küldje be az 50 centet, valamint ha az előfizetés esedékes, azt is.

A naptárról magáról csak azt mondjuk, nézze meg szomszédjánál, ha annál az már ott van. Aki megnézte, az megállapíthatja, hogy a Magyar Bányásznaptár kiállításban is, tartalomban is, a legkülömb amerikai magyar naptár.

A legremekebb elbeszélések, versek, képek özönét találják meg az olvasók.

Szerezze be, akinek jut a naptárakból — mert ki tudja, jövőre abban a helyzetben lesz-e még, hogy ilyen egyáltalán beszerezhesen. Már az idén is roppant nehézségekbe ütközött a szükséges papír beszerzése és az új esztendővel még kevesebb papír áll rendelkezésre a lapoknak is, magazinoknak is és könyvek előállítására is.

Ismételjük: csak ötszáz naptár áll rendelkezésre és csak azoknak lesz naptárunk, akik sietnek a rendeléssel.

Felbomlott a déli bányabárók egységes frontja

CHARLESTON, W. VA. — A Southern Coal Producers Association néven ismert bányatulajdonos érdekeltség egysége megtört, a bányatársaságok egy része belátja, hogy nincs értelme a további harcnak — és szerződés kötésre határozták el magukat. Azután hogy északi kollegáik megkötötték a szerződést a United Mine Workerssal, nem látják értelmét, hogy miért ne kötnének ők is szerződést.

A West Virginia Coal and Coke Co. volt az első, mely értesítette a United Mine Workerst, hogy hajlandó szerződés kötésre és a bányászok és a bányatársaság megbízottai Omar, W. Va.-ban alá is írták a szerződést, melynek pontjai hasonlóságot az északiakkal kötött szerződésben megállapított feltételekkel. A West Virginia Coal and Coke Co.-nak Logan megyében hét bányája van és kettőezerhatszázhuszonkét bányászt foglalkoztat.

T. R. Workman, a társaság alelnöke hozta nyilvánosságra a szerződést, aki azt is kijelentette, hogy a szerződésben van egy kikötés, mely szerint a szerződés érvénye az Office of Price Administration előtt fekvő szénárémelési kérdés kedvező elintézéséhez van kötve.

Ugyancsak szerződést kötöttek a Koppers Coal Co. és H. C. Frick Company déli szénmezőknél levő bányái is.

A United Mine Workers of America kerületi vezetői azt állítják, hogy csak napok kérdése, amikor a Southern Coal Producers Association vezetői jelentkeznek szerződés kötésre.

Verba Sándornak igaza lenne...?

Verba Sándor, Whittset, Pa.-ban lakó magyar bányász széles körökben ismerik Magyar Amerikában. Szinte azt mondhatom, ideérkezése óta állandóan tevékeny részt vesz az amerikai magyar egyházi és egyleti életben. Fáradságot soha se nem ismert, ha közmunkáról volt szó.

A bányászok igazáért harcolt mindig. Félelmet nem ismerve. Azok közé a magyar bányászok közé tartozik, akik becsülést szereztek a magyar fajtának abban a körben, ahol élnek.

Verba Sándor most nagyon hosszú idő után megszólal a lap hasábjain.

Ahhoz a levélhez, amit december elején közöltem ebben az újságban. Az íróját nem neveztem meg — nem tartottam azt kíváncsúnak. Jól lehet azóta egy másik lap, melynek hasonló szellemében írt: kiírta a nevét.

Verba Sándor amerikai bányászok felfogásáról beszél és megerősíti, amit az általam meg nem nevezett levél írója állít. Itt közölöm a levelet és aztán megteszem megjegyzéseimet.

Igen tisztelt Szerkesztő Uram:

Ha valaha igaz volt, hogy hallgatni arany, úgy napjainkban ezerszeresen igaz, mert ha most elszóljuk magunkat, igen könnyen bajba juthatunk. De bármennyire is tilos az igazmondás, azt elhallgatni nem lehet. Soha nem is lehetett.

A nagy Sokrates kiívá inkább a méregpotharat, mint hogy az igazságot letagadják.

Ez az igazság áll a bányászok háta megett, amit az amerikai sajtó és közvélemény le akar tagadni. Szinte neveltség tárgya volna, ha ugyan nem volna elszomorító, amit a bányászokkal tesznek napjainkban.

Olvasom az egyik lapszámából, hogy egy elkeseredett bányászmily levelet írt a

Szerkesztő urnak. Önt az írás meglepte, engem nem. Habár nem osztom a bányász véleményét, de azt mégis megállapíthatjuk hogy nem ő az egyedüli, aki így gondolkozik, hanem a BANYÁSZOK 99 SZÁZALEKA.

Ki ezért a felelős? Nem kutatom. De hogy valaki hibás, az letagadhatatlan.

A napi sajtó felfújta John L. Lewist mumusnak, ő a felelős mindenért.

Ez nem áll.

Ki az az ember? Milyen hatalom van a kezében?

Hízen a bányászok fűtyültek rá, váltig jöttek a telegramok; vissza a munkába, — senki nem hallgatott arra az emberre. A bányászok visszatértek a munkájukba, mert élni muszáj. Hiába, az ember olyan különösen van alkotva, hogy az éhséget még az a tudat sem csillapítja, hogy ő amerikai bányász.

De megelégedve nincsenek — amin szintén nem lehet csodálkozni, — mert soha jobban a bányászokkal ki nem bántak, mint mostan.

Rabszolgát csináltak belőle.

Ha Gárdonyi Géza most írná az "Isten rabjai" című könyvét, bizonyára azt a bányászokról mintázná, csak valami más címmel.

Első sorban is gondoskodtak róla, hogy a bányász más munkába el nem mehet, csak ha elbocsájtott kap a helybeli vezetőségtől, arra pedig ne is nyissa fel a száját senki.

A főembereknek tisztában kellene azzal lenni, hogy a bányász nem azért van a szakmájában, mert azt igen szereti, és hogy attól jobb kenyérkereseti lehetőség nincs mostanában.

A bányászok azért vannak helyeiken, mert rabjai lettek az iparnak, de nincsen egy bányász se az országban, aki gyermekét szénbányában szeretné látni. Hogy sok

mégis oda kerül, az csak az ő szerencsétlenségük.

Szinte érthetetlen tehát, a merika közvéleményétől, hogy a bányásztól még ezt a sorsot is sajnálja.

Minden amerikai bányász csak megvetéssel gondol arra a házjára, amit ellene folytatnak. Nem tudnak a vezetők megállapodni, hogy melyik munkabértől gazdagodik meg a bányász. Mindezen áron azt akarják a szegény néppel elhitetni, hogy fizetésnévelést kapott. Azt mindenki így tudja, a sajtó útján, csak éppen a szegény bányász nem látja.

Az igazság az, hogy adtak ugyan 1 dollár 50 cent emelést a napszámoknak, de ezért a pénzért egy óra és 45 perccel tovább kell a bányászok lenni. A kisebb bányáknál, ahol percekig tart a bemenetel, egy és fél órát kell dolgozni az 1 dollár 50 centért, míg az előbbi szerződés szerint ha egy óra tulidót dolgozott a bányász, megkapta az 1 dollár 50 centet, míg most egy és fél órát kell érte dolgozni.

Hol itt az emelés?

A különórát a bányász csak úgy kapja meg, ha már előzőleg 40 órát kidolgozott. De egy napszám bányász nem dolgozson egy napot egy héten, nemcsak az napi bérét veszti el, hanem az egész heti 1 dollár 50 centes javítást levonják tőle, kifizetik egész hétre óránként 97 centjével.

Ez is emelés?

A ladolókról nem is szólva, mert azokról gondoskodik a Boss. Ad nekik egy napi pihenést piszkos szénért és oda van a másfélszeres fizetés. Ami azt illeti, ez olyan nesze semmi fogd meg jól biznisz, ami amúgy is csak addig jó, míg hat napokat dolgozik a bánya.

Szerkesztő Uram sorolhatnám a sérelmeket a végletekig, de minek, azon nem segít senki.

Bizony örök szégyene marad a társadalomnak, hogy a bányásznak tizenöt percben szabták meg az étkezési időt. Akik ezt megszabták, azok az urak két órát is töltenek ebédjükkel, sok esetben még déli pihenés is jár. A bányász meg kilenc órát szagolja a gázsagot a bányában 15 perces étkezési idővel.

Egy barommal nem szabad volna azt megemlíteni, hogy kilenc órát egyfolytában huzzon.

Ezt is csak a bányász érdemelte ki.

Az összes iparágakban széles Amerikában, földszínen nyolc óra a munkaidő, csak a szegény rabszolgabányászoknak kell a föld alatt kilenc órát töltenie. Ha már John L. Lewisnek elment

az esze, kellene, hogy a többinek legyen belátása.

Nagyon jól tudják a bányászok, hogy ez politikai herce-hurca, de az nem valami világrengető bölcseségre, hogy egy ember végett százszázakat szenvedtetnek, köztük asszonyokat, gyermekeket.

Nem fárasztom tovább írássommal, tudom, hogy ezzel én sem fordítom meg a világot kerekét. Csak arra kérem, ne törjön pácát egy bányásztestvér felett sem, mert nagy sérelmeink vannak.

Az elkeseredés mindenre ráviszi az embert, bizonyára az vezette azt a testvért is, aki Önnek azt a levelet írta. A legjobban az szüli az elkeseredettséget, hogy nem bizhat a bányász senkibe. Igernek, nekik mindent, de szavukat megsejgik. Tanulhatnának a nagy görög bölcstől: Regulus, aki inkább halni ment, semhogy szavát megsejgje.

Isten áldását kérem Szerkesztő uramra, maradok igaz tisztelője:

VERBA SÁNDOR.

Eddig tart Verba Sándor levele.

Verba Sándor levelében igazat ír a bányászok elkeseredéséről. Magam is tapasztalom ezt, amikor a bányatelepeket járom.

Minden okuk meg van az elkeseredésre és megérttem a bányászt, ha nem tud belenyugodni mai helyzetébe.

Nem lehet vitatni se, hogy a bányászok ma a szakmunkások között a legrosszabbul fizetettek. Hogy gyakran fiatal nők többet keresnek haditelepeken, mint a nehezen dolgozó, életüket mindezen percben kockáztató bányászok.

Amikor a bányatelepeket járom, tapasztalom, hogy a szerződés nem hozta meg a nyugalmat — mert még ma se ismerem

rik a bányászok se, a főnökeik se, voltaképpen mit tartalmaz az.

Ickes belügyminiszter is tudja ezt és épen azért sürgeti minden erejével, hogy végre intézódjék el az ügy véglegesen.

A szerződést ma még minden superintendent, minden foreman másként értelmezi és a union localok vezetői sincsenek ma még tisztában annak pontjaival.

Talán, ha minden bányász tudja majd, hogy mire kötelezhető és ő mit várhat munkájáért, valamit javul a helyzet.

De a bányászok szívében az elkeseredés ott marad — mert azt most nem lehet kioperálni. Nem tudnak ma olyan fizetésrendezést kapni, — nem beszélve javításról, — mely kielégítené őket.

Sokszor hangoztatta ez a lap és én is azt mondom, hogy a bajok kutorrása nem mostani keletű. Akkor történt a bányászok kárára a végzetes lépés, amikor John L. Lewis az acéltrósz felé való udvarlásában, — amikor még C.I.O. elnök volt, nem követelt akkora javítást az előző szerződés kötésékor, mint amennyire jussuk lett volna AKKOR a bányászoknak. Ezt a lépést fizetik most keservesen a bányászok.

És még egy végzetes hibáért fizetnek. Hogy az előző szerződés kötésékor nem vették bele a szerződésbe, hogy az élet drágulása esetén a szerződést meg lehet nyitni és újra lehet alkudni. Ha ez benne lett volna, javítást lehetett volna kívánni még akkor, amikor a bérek nem voltak lefagyaszthatva.

Innen erednek a bajok, amik most, amikor az ország érdeke — és ebben persze a bányászok is benne vannak — azt kívánja, hogy a dollár vásárló értéke ne csökkenjen tovább, legalább a mai állapotok megmaradjanak: nehéz javítani.

Verba Sándor azt mondja, a (Folytatása a 8-ik oldalon)

LEWIS MEGINT KEZDI

A bányászok szerződése még ma sincsen véglegesen elintéztve, amikor e sorokat írjuk a déli szénmező bányászai még mindig bizonytalanságban vannak, az ő szerződésük még nem készíthetett el, mert a bányaurak nem hajlandók egyelőre szerződés kötésre.

A déli bányaurak még várnak, nekik van idejük, nekik nem sürgős ügylátszik a szerződés.

A bányászok szeretnék, ha mennél előbb nyelbeütnék azt, hogy végre tisztázódna a helyzet, mennyi valójában munkaidőjük, mit várhatnak pontosan a fizetési borítékjukban.

Azt lehetne hinni, hogy Lewis most éjjelét és nappalát is azzal tölti, hogy végre a déli szénmezők bányászainak a dolgát is elintézzé.

Nem így áll azonban a helyzet.

Lewis most azzal van elfoglalva, hogy a bányatulajdonosokat, a War Labor Boardot és mindenkit, akinek köze van az iparhoz, újra felbőszítse.

Nemrég megintuk, hogy most azt vette fejébe, hogy a bányai par minden alkalmazottját, tehát azokat is, akik a bányászok munkáját felügyelik — a United Mine Workersbe szervezze.

Washingtonból tudatták vele, hogy ezt nem helyeslik, azt nem tűrik és kérték, hogy tegyen le erről a tervéről. Megmondták: semmi kifogásuk természetesen nincsen az ellen, hogy a bányai parban dolgozó hivatalnokok, foremanok, superintendek is szervezkednek, de az lehetetlen, hogy a munkás és felügyelője egy szervezetben foglaljanak helyet.

Lewis azonban megint felül akar kerekedni a hatóságokon, a washingtoni hivatalokon és figyelmeztetés ellenére — szervezi a bányahivatalnokokat, foremanokat és superintendenteseket (Folytatása a 8-ik oldalon)

Engedélyezték a bányabosszok fizetésjavítását

WASHINGTON, D. C. — A pénzügyminiszterium engedélyt adott arra, hogy azoknak a bányabosszoknak, akiknek havi fizetése 625 dolláron alul van a bányatársaságok fizetésjavítását adhassanak.

A bányatársaságok illetékes helyen jelentették, hogy John L. Lewis emberei a bosszok között erős aktivitást fejtenek ki és azzal izgatják azokat, hogy csakis John L. Lewis tud helyzetükön javítani. A bosszok ugyanis a bányászokkal egyidejűleg sem kaptak fizetésjavítást — azokról van szó, akik havi fizetést és nem órabért kapnak — holott ők is éppen úgy hosszabb munkaidőt dolgoznak most, mint a bányászok.

John L. Lewis a bosszokat a United Mine Workers hírhedt ötvenedik kerületébe kívánja minden hatósági tiltakozás ellenére szervezni és ehhez a hadjáratához tartozott az, hogy nagyarányú fizetésjavítást helyeztetett embereivel kilátásba a bosszoknak.

A széntermelés nyugalma érdekében most a pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy azoknak a havi fizetéses bosszoknak, akiknek havi fizetése 250_ dolláron alul volt, havi 95 dollárig adhatnak javítást a hosszabb munkaidő címén. Akiknek fizetése 250 és 350 dollár között van, havi 65 dollárig jogosak javításra, akiknek fizetése 350 és 400 dollár közötti, azok havi 35 dolláros javítást kaphatnak. Akiknek 400 és 600 dollár közötti a fizetésük, azok csak havi 5 dollár javításra jogosak, akiknek ezen is felül lenne a fizetésük, azok nem kaphatnak javítást.

Ez az engedély nem azt jelenti, hogy a bányatársaságoknak javítást kell ilyen arányban adni a bányabosszoknak, hanem, hogy a fent felsorolt összegek kerekéin belül kaphatnak javítást.

Mi az újság AMERIKÁBAN

Kereskedelmi flottánk

A háboru után az egész világ kereskedelmi flottájának negyvenöt százaléka lesz a mi kezünkben, ami hirtelen nagy gondot okoz majd a kormányának. Az amerikai teherhajók képtelenek az angol hajókkal versenyezni, mert nálunk törvény szabja meg a tengerészek ellátását és fizetését, az angolok tehát sokkal olcsóbban szállíthatnak. Olyan nemzetközi megegyezést keresnek, amely egy színvonalra hozná a két kereskedelmi tengerészeten a fizetést és a többi költséget, különben hajóparkunkat az a sors éri, ami az első világ-háboru után, hogy tényleg elrothad.

Farmok értéke

Sokan annyira félnek a inflációtól, hogy pénzüket egy részét minden áron földbe fektetik, ami a föld értékének az általános emelkedését hozta magával. A múlt évben havonta átlag az egész országban egy százalékkal emelkedett a föld ára, amire még csak 1919—1920-ban volt példa.

A jövődő átszerszámozás

A háboru utáni munkátlanság addig tart, amíg az amerikai ipart békés termelésre át tudják szerszámozni, fontos tehát, hogy az mennyi időt vesz igénybe.

A General Motors szerint a hadi munka befejezése után négy hónappal automobiloikat vetnek a piacra és két hónappal később a teljes termelőképeséget elérik.

A Baldwin mozdonygyár máris át van szerszámozva, mert tankeket már nem gyártanak, a Westinghouse "pár hét alatt" képes lesz békés fogyasztásra termelni.

Ezer bombavető

A Ford-gyár híres Willow Run telepe nemrégiben kitermelte az ezredik bombavetőt. Ezentul természetesen a gépek termelése sokkal gyorsabb lesz.

Sok az aluminium

A háboru elején óriási gondot okozott a kormányának, hogy honnan vegyenek aluminiumot repülőgépekhez, s emlékeztetés és nélkülözhető házi aluminium eszközöket bekérték. Ma már százötven millió fontot gyártanak havonta, hat-szor annyit, mint 1939-ben, s ezt a mennyiséget a békés fogyasztás képtelen lesz felszívni, sőt a termelést már a háboru alatt is csökkentik. — Hasonló a helyzet az acéltermelésben.

Az anyagot békés termelésre nem adhatják át, mert sem gyár, sem munkás nincs erre a célra az országban a háboru végéig.

A boom vége

A háboru elején megnyitották azokat a rézbányákat, a melyekben olcsón nem lehet termelni, amelyek tehát le voltak zárva, s ezeknek a kormány pótolta a veszteséget, vagyis magasabb árakat kaptak a többi bányáknál. — Minthogy most már elegendő rezünk van, a kormány figyelmeztette ezeket a bányákat, hogy legyenek készen az üzem beszüntetésére a közel jövőben.

Ipari termelésünk

Ipari termelésünk jelenleg 245 százalékkal magasabb, mint az 1935—39 években volt, s azt hiszik, hogy a jövő évben (még német fegyverszünet esetén is) legalább 220 százalékkal magasabb lesz.

A nemzet bevétele, vagyis a nemzet teljes termelése (minden téren) száznegyvenkétezer millió dollár volt. Ezerkilencszáznegyvenben a nemzet teljes termelése és bevétele csak 76 ezer millió dollár volt.

Mennyi a pay-roll

Az egész országban munkadíjakban ebben az évben száz-ezer millió dollárt fizetnek ki. Csupán a gyárak pay-rollja meghaladja a 31 ezer millió dollárt.

A legnagyobb ágyu

A világ legnagyobb mozgó ágyuja (howitzer) az amerikai 240 milliméteres mezei ágyu, amelynek egyes részeit truckok viszik, s negyven mérföldet tehetnek meg vele óránként.

Huszonhét lábas csőve van, 360 fontos löveget röpít 14 mértföldes távolságra.

A legnagyobb angol mezei ágyu száz fontos löveget nyolc mértföldnyire lö, a legnagyobb német mezei ágyu ugyancsak száz fontos löveget hét mértföldnyire lö. Ezeknek az ágyuknak a hivatása erődítések rombolása.

Élelmiszer termelés

Hogy a nemzet hadi erejét és civil lakosságát élelemmel elláthassuk és szövetségeseinknek is juttathassunk annyit, hogy ne nélkülözzenek, 1944-ben 380 millió akér földet megművelni az amerikai farmernek, vagyis tizenhat millió akerral többet, mint a múlt évben.

Repülőgép építés

Még 1940-ben egy P—38 repülőgép elkészítéséhez százhatvannyolcezer munka órára volt az amerikai iparnak szüksége. Ma a tökéletesebb felszerelés mellett ilyen gépet harmincegyezer munka óra alatt adnak ki a gyárak.

Amíg 1940-ben egy B—24 Liberator bombavetőhöz egy millió és kétszázhetven ezer munka óra volt szükséges, ma ugyanilyen gépet negyvenkilencezer munka óra alatt készítenek el gyáraink.

Harmincöt éves amerikai élet SÁRGULÓ LEVELEIBŐL

Irja: HIMLER MÁRTON

Mikor 1914 nyara Károlyi Mihályt és a vele utazó képviselőket meghozta, a talaj elő volt készítve.

Meg volt a program, a különböző amerikai magyar lapok megegyeztek, hogy hová mennek el gyűlések tartani s benne volt a programba, hogy Károlyi, Buza Barna és Kunfi Zsigmond a Virginiákba velem lejőnnek.

Tölem nem is vállalkozás volt ez az utazás, különböző okokból, de meg kellett a bányászoknak mutatnom, hogy milyen "erős" a Bányászlap és a személyes presztízsem is meg kellett alapoznom közöttük.

Hogy a vállalkozás nem volt könnyű a részemről, azt első-sorban a pénz kérdése okozta.

Tisztelegesebb ruhát kellett vennem, mint amilyenekbe akkoriban öltöztem, mert ha az ember grófokkal és nagyságos urakkal eszik egy tálból cseresznyét, ahhoz hozzá kell öltözni.

Jószerecsse volt, hogy az utazás nyáron volt s hogy nyolc dollárért vehettem egy "elegáns" nyári ruhát magamnak. Össze kuporgattam nyolcvan dollárt a nagy utra, ami elég volt.

Sokkal nagyobb probléma volt a számomra, hogy akkor már a Baldwin-Feltz emberekkel kezdtem, hogy azokat angol nyelven támadtam s hogy Hufford welch squire megüzente, hogy agyonüti, ha a lábam be merem tenni McDowell megyébe. És Huffordnak a revolverjén már több "notch" volt, ő egy kis agyonlövésért nem ment épen a szomszédba.

Akármiilyen nehezen szántam magam az utra, nem térhettem ki előle, részben azért, mert nem engedhettem Károlyiék magukban, részben mert tudtam, hogy ha a lapom meg akarom tartani, szembe kell néznem egyszer ezzel a dologgal.

Megirtam hát a lapban az egész uti programot előre és akármiilyen furcsán hangzik, el voltam arra is készülve, hogy nem fogok élvé vissza jutni New Yorkba. Akkor irtam az első végrendeletemet, mielőtt Károlyiékkal utnak indultam.

Természetesen a képviselőket a magyar bányászok lelkesen fogadták.

Az első gyűlést Dante, Virginiában tartottuk, ahonnan lementünk aludni Chászár Károly jóbarátomhoz Bondtownba. A Chászár tekintélyét ez a látogatás alaposan emelte s így fizettem neki vissza, hogy annak idején, mikor az első szám kiadásával elcsüggedtem, nem engedte, hogy a Magyar Bányászlap gondolatát feladjam.

Másnap a társaság ketté szakadt, Károlyi maga nem ment Appalachiára, de Buzák lementek, s a harmadik nap este voltak újra együtt, mikor Pocahontason volt egy nagygyűlés az ottani színházban.

A következő reggel Northforkon volt gyűlésünk s onnan mentünk (az én személyes aggodalmamra) Welchre, hogy kimenjünk a Gary plézekre.

Soha nem tudok meghatott-ság nélkül gondolni rá, hogy azon az uton, Northfork és Welch között állandóan körül vettek a bányászok, akik az életemet szintén féltették.

Akkor Károlyi is, én is azt hittem, hogy az ő tiszteletére utazott velünk vagy nyolc ember Powhatanból és Ashlandról, s Károlyi nagyon meg volt hatva, hogy az a kis csoport két beszélőjét is végig akarta hallgatni és vele utaztak egyik helyről a másikra.

Csak mikor késő este elutaztunk Welchről, akkor mondta meg az ottani bank magyar tisztviselője, aki több más magyar banktisztviselővel együtt én küldtem arra a vidékre, hogy a bányászok engem kísértek s hogy mindegyiknél revolver volt, mert a Hufford haragjától féltettek.

Az amerikai közönség előtt sem volt titok, hogy én a Baldwin-Feltz embereket sokszor rablással és többszörös gyilkossággal vádoltam, hírhedt ember lettem a vidéken, és akkor még csak vagy kétezer lakóssal bíró Welch közönsége érdeklődéssel várta, hogy Hufford megelégedjék-e azzal, hogy össze ver, vagy ki fog végezni.

Mindenki azonban nem volt gyilkos a vidéken és a tisztességes amerikai társadalom igazat adott az angol nyelvű cikkeknek.

Elutazásom előtt oda jött hozzám a welch-i állomáson Judge

Stroddars, a vidék nagytekinthető bírója és biztosított róla, hogy ő velem érez, igazat ad nekem s hogyha szükségem lesz rá, magam mellett fog találni. Nagyon örültem a bíró biztatásának, de kissé elszontyolodva gondoltam rá, hogy ha Hufford és a gangsterjei a fenyegetéseiket beváltják, akkor nekem a bíró védelme késő lesz.

Szintén a vonat indulása előtt Slamovitz banktisztviselő világosított fel róla, hogy Stroddars a magáét máris megtette.

Magához hivatva Mrs. Huffordot, mert haragban volt a squire-al és megmondta neki, hogy ha a hajam szála meggömbölyül, akkor nem nyugszik, amíg igazságot nem szolgáltat.

S Mrs. Hufford a férjét aznap délbén, a vonatok megérkezése előtt bezárta a fürdőszobájába, ahonnan csak akkor engedte ki, mikor az megesküdött, hogy aznap nem lép ki az uccára.

Ez az eset, hogy a welch-i utat bántatlanul meguszgam, hogy Hufford nem mert hozzám nyulni, sokkal többet jelentett tekintély dolgában azon a vidéken, mint az, hogy Károlyival karon fogva sétáltam.

Együtt mentem be vele a Gary 6-os számú bányába, együtt voltam ott vele a "diszvendég" s akkor ismerkedtem és barátkoztam meg O'Toole general superintendenttel, aki élet és halál ura volt a hatalmas Gary plézeknek.

Welchről a Károlyi utításai visszatértek a keletre s visszament velük Kende Géza is, mert a nagy utiköltséget a Népszava sem bírta s Károlyival már csak magam mentem Loganba, ahol szintén sikerült gyűlés volt.

Ott már nem kellett, hogy Károlyi az én presztízsemért emelje, Mr. Beisel, a nagy és gazdag Island Creek bányavállalat jelenlegi alelnök és akkori general superintendentje, már jóbarátom volt, ami viszont a tekintélyem Károlyi előtt emelte.

Talán az egész lapkiadói pályám egyik legérdekesebb fejezete a Beissellal kötött barátság, amely — bár minden két-három évben, ha hallunk egymásról — még nem szűnt meg.

Va'aki két keze sokszor járt rajta; Talán az anyjának illette ajka, Tán huga lehetett csókját reá, Amikor szeretve átkarolá.

Ki tudja ezt? Senki, csak az ég atyja! Valaki a szívét öneli adta, Valaki, hogy elment, megsiratá, Valaki, majd várja, várja soká; Valaki, szüntelen nevét rebege, Imádság szárnya'n küldi egekbe, Valaki csókjában a nyoma tán Itt van még azcain, s a homlokán.

Valaki virrasztva égbe tekint, Ugy vágnék látni és ölelni megint... S ő itt van, s szemére az éj leszállt, S ő itt van, s az ajka örökre zárt. Oh jertek, vigyük el a sir ölébe, Ejtsünk pár könnyet is halma fölébe, Hol majd e bus szavak sötétlenek: "Itt pihen kedvence Valakinek".

Érdekes hírek EURÓPÁBAN

Belga nyulak sorsa

A megszálló parancsnokság elrendelte, hogy a belga nyultermelés hetven százalékát december elsejétől kezdve be kell szolgáltatni, s azt Németországba viszik. — Eddig a nyultermelés negyven százalékát rekvirálta el a názi megszálló hatóság.

Rabszolgák ellátása

A német kormány új tervei szerint 1944-ben minden a birodalomban dolgozó munkást annak az országának kell élelemmel ellátni, ahonnan őket elcipelelték a munkára. Természetesen eddig is elrekvirálták minden megszállt országból a termés nagyobb részét, de ezentul azon felül kell a rabszolgákat minden kifosztott nemzetnek ellátni.

Fáznak a magyar bakák

Az ellenzék szóvá tette a parlamentben, hogy a magyar bakák fáznak, mert nincsenek tisztességes mennyiségű meleg ruhákkal ellátva.

A fronton dolgozó "munkás-hadsereg" zsidó katonáit egyáltalán nem ruházza a kormány, azokat otthoni hozzá tartozóiknak kell ruházattal ellátni.

Lázonganak a hontalanok

A földművesekhez kitelepített németek, akiknek a hajlékát lebombázták, erősen zugolódnak, mert őket a farmokon természetesen sem örömmel, sem szívesen nem látják. Nap-nap után panaszkodnak, hogy a názi párttagok családjaikat francia és olasz villákba telepítették, míg a népet kiűldözték a sok-gyerekes földművesek nyakára. Ez az első eset, hogy a birodalom egy rétege hangosan panaszkodni mer, s hogy azt itt-ott közölni merik az újságok.

Szénuzsora

A legmagasabb árat a norvégeknek kell a szénért fizetni. A német tiszték csak annak adnak szénét, aki bizonyítványt ad róla, hogy a megszállás alatt az illető parancsnok a lakossággal nem kegyetlenkedett, a norvég polgársággal "jól bánt". A názik a leszámolásra rettegve készülnek.

Kitűnő sausage

November 12-én a német kormány rendeletet adott ki, hogy a sausage-ba ezentul csak krumplit és zöldséget lehet tenni. Eddig husz százalék húst is engedélyeztek a növény közé keverni.

Ál-rádió állomások

A szövetségesek rájöttek, hogy az ugynevezett német "földalatti állomások" voltaképpen mind názi kezelésben vannak. Egy kevés názi ellenes propagandát adnak le esténként, hogy azután megtöltsék a levegőt szövetséges-ellenes propagandával és a német néppel elhitessék, hogy még a titokban működő "földalatti állomások" is a szövetségesek ellen vannak.

Nem boldogul Bodaglio

Az olaszok sem Badoglio, sem Mussolini zászlaja alá nem sietnek valami nagy lelkesedéssel. Ha az olasz király-kérdés elintézését nyerne és a kormányban a liberális elemek helyet foglalnának, valószínűleg több eredményt tudna Badoglio elérni.

A magyar kenyér

A magyar kormány a kenyér adagot személyenként 25 dekára emelte. Alitóltag nincs annyi buza-készlet, hogy ezt a mennyiséget a jövő aratásig adhatnák, de a télre nincs elegendő hus, zsír és tüzelő és a felemelt kenyéradaggal akarják kielégíteni a zugolódo lakosságot.

Albánok szabad csapata

Mióta Churchill megígérte, hogy Albánia ismét független lesz, az albánok ezrei menekülnek a hegyek közt küzdő guerilla csapatokhoz. A németeg ezer márká fejdiát ígértek minden a szabad csapatokban küzdő albáner.

Már verik őket

Délmagyarország hirhedeit nájizai panaszkodnak, hogy a magyar lakosság ellenük fordult és néhol egyet-egyet elvernek. Különösen azokat, akiknek családtagjai a német hadseregbe álltak, s így német állampolgárságot vállaltak.

Csak németeknek

Párisban az első és másodrangú mulató helyeket és kávéházakat csak német katonáknak szabad látogatni. A mozik kétharmada ugyancsak nekik van lefoglalva és a franciák csak a számukra kijelölt mozikba járhatnak, ahol minden programon legalább egy német propaganda filmet mutatnak. Aki a német film bemutatása alatt felkel a helyéről, azt letartóztatják és megbüntetik.

Gondolatban bűnözött

Ha a názik Németországban elakarják valakinek a vagyonát rabolni és nem tudnak rá bűnt bizonyítani, akkor az alatt a vád alatt állítják a bíró elé, hogy "magatartásával" a német állameszmét és a fűhért támadta és a terrorizált, s názikkal megrakott bíróság, a büntetést minden esetben kiszabja.

A National Prohibition Party hivatalos jelöltjei

Még majdnem egy teljes esztendő választ el bennünket attól a keddtől, amikor a nemzet a szavazó helyiségekben szavazni fog arra, hogy 1945 január elsejétől ki legyen az Egyesült Államok elnöke.

A választás ideje még jó meszsze van, de a választási kampány már régen kezdetét vette. Soha nagyobb erővel nem készültek a pártok választásra, mint most és a pártokban régen folynak a tülekedések — a jelöltséget.

Az Egyesült Államok elnöki széke mindig óriási tekintélyt jelentett, de ez a mult négy évben még fokozódott. Ma nemcsak az Egyesült Államokban tartják fontosnak, hogy az elnök személyét jól megválasszák, hanem azt mondhatjuk, az egész világra hézve fontos az.

Európa, Ázsia, Afrika, Dél-Amerika népeire nézve is nagyon fontos, hogy milyen felfogásu egyén él a Fehér Házban.

Ma a pártok körében roppant mozgalmas élet folyik, jelöltek érdekében dolgoznak, adnak és vesznek támogatásokat, alkukat kötnék, amiket esetleg nem tartanak be.

A demokrata pártban még nem kezdődhetett meg az igazi hadjárat, mert hiszen a párt tagjai addig azt nem kezdehik meg, míg tisztában nem lesznek azzal, hogy Roosevelt elnök kíván-e negyedszer is jelölt lenni, vagy sem.

Eddig e tekintetben a párt tagjai tájékoztatlanok. Roosevelt elnök úgy látszik követi négy év előtti taktikáját és pártjának tagjait bizonytalanságban tartja — és csak a párt konvenciója előtt közvetlenül adja a párt tudtára, hogy mit akar.

Persze: arra az esetre, ha Roosevelt elnök nem vállalna jelöltséget, bőségesen készítenek elő jelölteket. Minthogy a párt nem egységes felfogásu, vannak jelöltjeik a haladó szellemű párttagoknak épen úgy, mint a déli reakciósnak.

A republikánus pártban más a helyzet. Ott már szabadon csatározhatnak a jelölt-jelöltek.

Willkie, Dewey és Bricker csoportjai tevékenykednek erősen, de az sem lehetetlen, hogy a konvención aztán nem e három egyén közül választják majd meg a párt elnökjelöltjét.

Persze: lesznek kisebb pártoknak is jelöltjeik, bár azok tudják előre, hogy reményük nem lehet a győzelemre. Csökönyö-

sen állítanak némely pártok jelölteket, talán csak azért, hogy majd egykor a jelöltek unokáik eldiscekedhessenek azzal, hogy a nagypapa ennek vagy amannak a törpe pártnak ezen és ezen a választásán az Egyesült Államok elnökjelöltje volt.

A reménytelen pártok között egy új bukkant fel, mely az 1944-es választáson elnökjelöltet állít, sőt az összes pártok közül az elsőnek már meg is tartotta nemzeti konvencióját és kijelölte a jelöltjeit.

National Prohibition Party ennek a kis pártnak a neve és mint nevük is elárulja, programjuk, min ta prohibíció átkát visszahozzák erre a nemzetre.

A háboru kitörése óta igen nagy aktivitást fejtenek ki. — Most, hogy ital szüke szakadt a háboru következtében a nemzetre, némely helyen már felléptek a bootlegerek és ez elég alap a Natioaal Prohibition Partynak arra, hogy erősebb aktivitást fejtsen ki.

Szivósan szervezkednek államoként. Főtámogatóik —persze fő öreg ismerőseink, a WCTU nénikék, akiknek most nincsen más gondjuk, mint a prohibíció érdekében agitálni.

A párt Indianapolisban tartotta konvencióját és Claude A. Watson los angelesi ügyvédet választották meg a párt elnökjelöltjéül, míg Rev. F. C. Carrier Washingtonból a párt alelnökjelöltje.

Parázs harcok előzték meg e törpe párt konvencióján is a jelöltséget, pedig a jelöltek jól tudják, hogy még alomnak is merész lenne az elnökség számukra. Mégis igen nagy csata folyt a jelöltséget.

Watsonnak Rev. Samuel Morris, San Antonio, Texasból volt az ellenjelöltje és mikor kisebbségben maradt, az alelnökséggel akarták kielégíteni, de sértődötten visszautasította azt azzal, hogy ő vagy elnökjelöltje a pártnak, vagy semmit sem kér. A párt helyeselte, hogy a semminél maradjon.

Megjegyzendő, hogy mint a haditudósítók jelentik, a katonának, akik a tengerentúl vannak, idegeskedve hallanak a prohibíció mozgalmakról és attól tartanak, hogy az ő távollétüket használják fel a prohibíció hínei is jelöltjeik, bár azok tudják előre, hogy reményük nem lehet a győzelemre. Csökönyö-

A katonáknak igazuk van

A háboru poklaiból hazakerült katonákkal utaztam a mult héten. Columbusból Pittsburghig négy és félóra az ut és ezt az időt ugyiszólván teljesen két harccsal való beszélgetéssel töltöttem.

Marinerek voltak az utitársaim. Mindketten a csendesengermenti harcokban tették életüket kockára. Az egyiket malária verte le a lábáról, a másik továbbképzésre került vissza az országba. Mindketten hat héttel ezelőtt érkeztek egy nyugati kikötőbe. Azóta az egyik kórházban volt, a másik iskolában tanult. Utban voltak egy atlanti-oceánparti táborba.

Beszélgetés közben azt mondták, ők úgy érzik, az itthoniak még mindig nincsenek tisztában azzal, mit szenvednek a harcosok a csaták poklaiban, de csaták nélkül is mennyi szenvedésnek, nélkülözésnek vannak kitéve. Nem ellátás tekintetében, hanem a háboru szülte primitív élet miatt.

Azt mondták ezek a gyerekek — és ebben tökéletesen egyetértem velük — az itthoniak még csak el sem tudják képzelni azt az életmódot, amiben a harcosoknak élniük kell vadonban, rókalyukakban, hévenyesztett árkokban, életüket kockáztatva.

Valamennyire el tudom képzelni, mert hiszen az első háboruban résztvettem, én is voltam elég hosszú ideig lövészárkok, rókalyukak lakója.

A fiuk beszélgetés közben szinte keserűen mutattak rá, hogy rossz nekik azt látni, egyesek mennyire nem akarják tudomásul venni, hogy háború van, hogy amerikai fiuk millióinak élete forog kockán.

Éreznem kellett, hogy a fiuk nem értenek meg sok mindent, ami itthon történik és nem akarom itt részletezni pl. azt, ahogy John L. Lewisről nyilatkoztak.

Amikor elpucsuztam a fiuktól és leszálltam a vonatról, a vasút állomáson megvettem a pittsburghi reggeli lapot.

Mikor szállodai lakásomra értem, olvasni kezdtem azt.

Amint az első oldalt átfutottam, meg kellett állapítanom magamban, hogy a gyerekeknek nagyon is igazuk volt, amikor azt állították, hogy az itthoni fronton még mindig nagyon sokan nem vették tudomásul a háborút, az amerikai fiuk irtó szenvedéseit, megpróbáltatásait.

Meg kellett állapítanom, mert a szóbanforgó újság első oldalán akkor hajnalban majdnem annyi helyet szentelt a lap Frank Sinatra dalénekes katonái ügyének, mint a háboru eseményeinek.

Frank Sinatranak a következő napon kellett orvosi vizsgálá-

ton megjelenni és ebből az alkalomból a pittsburghi lap hasábján keresztül foglalkozott becses személyével, latolgatta az eshetőségeket, mi lesz, ha a nagy dalénekest katonai szolgálatra alkalmasnak találják. Annak a létnek a szombatján kellett a népszerű énekesnek pittsburghi szereplését megkezdeni és szímitgatták, ha beválik, esetleg le kell mondani az acélváros népének arról a szerencséről, hogy Sinatra ur éneklésében gyönyörködhesse.

Ez volt a reggeli újságban. A délutáni lapok se nem akartak a reggeli lap mögött maradni, azok is hasábjokat szenteltek első oldalukon a nagy eseménynek, hogy Sinatra ur orvosi vizsgálatra kerül.

E napon úgy nézett ki a pittsburghi lapoknak keresztül, hogy ebben az országban nem volt nagyobb esemény, mint a dalénekes katonai orvosi vizsgálat.

Másnap aztán azt ordították ismét nagy betűkkel és ismét hasábjokon keresztül, hogy Sinatra ur dobhártyáját a katonatorvosok lyukasnak találták és emiatt a népszerű énekes 4-F osztályba került, ami azt jelenti, hogy katonai szolgálatra nem találták alkalmasnak.

Sinatra ur másnak volt eszédek Pittsburghban és a lapoknak sikerült a cikkezőkkel annyira felcsigázni az érdeklődést, hogy biciklis rendőröknek kellett a hajnali órákban a vasutállomáson megjelenni. hogy az imádók tömege fel ne borítsa ott a rendet. És a városba való bevonulás olyan volt, hogy azuzal egy koronás király is megelégedhetett volna.

A lapok tovább ütötték — még mindig az első oldalon — a nagy dobót, Sinatra ur érkezéséről, bevonulásáról rengeteg fényképet is közöltek. Ennek következménye az lett, hogy bár a színház pénztárát, ahol a nagy művész fellépett, csak reggel 8 óra után nyitották ki, akadtak nagy számmal, akik már hajnali háromkor sorba álltak, hogy a megnyitó előadásra jegyhez jussanak.

És az újságok tovább ütik a nagy dobót, annyit írnak a dalénekesről, mint a háboru eseményeiről. A közönség tódul a színházba, kora reggeltől késő éjszakáig tartanak az előadások és mikor vége lesz a hétnek, Frank Sinatra körülbelül huszezer dollárral gazdagabban utazik el Pittsburghból.

Én megértem a művészet iránti lelkesedést, azt is, ha az ifjú hölgyek lelkesednek egy szivdöglesztő dalénekesért. Igaz, hogy Frank Sinatrára a legjobb akaratral se lehetne ráfogni,

hogy férfi szépség, se azt, hogy éneklése a legkiválóbb lenne: de guszdos dolga, hogy kinek ki és mi tetszik.

Megértem azt is, ha csitri kisasszonyok megszöknék Brooklynból és eljönnek a művész után Pittsburghba, hogy láthassák szívük szerelmét — bár nekem egy kicsit gyanusak az ilyen esetek és úgy vélem, ha egyszer alaposan kihallgatnák a kisasszonyokat, azok esetleg bevallanák, hogy Sinatra ur publicity managerének valami köze van az ő úgynevezett szökéséhez.

De azt annak ellenére, hogy immár több mint husz éve én is az újság üzletben élek, nem tudom megérteni, hogy a pittsburghi napilapok a háboru kel-lősközepén, amikor Sinatra ur korabeli fiuk millió számára tesszik kockára életüket, annyihelyet szenteltek a dalénekes katonai ügyének.

En pl. a nemzet szempontjából sokkal jobban szerettem volna, ha Sinatra urnak fel kellett volna venni Uncle Sam ruháját. A dobhártyán levő lyuk talán nem olyan nagy, hogy Sinatra ur semmit se hallana. Ha nem hallana semmit, akkor zenekari kísérettel dalolni se tudna. A fiuk morálját biztosan nem fokozza, amikor azt olvassák kint a csatatereken az újságból, hogy Sinatra ur tovább keresi a heti 15—20,000 dollárokat, míg ők 50 dollár mellett kockáztatják életüket, mert olyan szerencsének, hogy a dobhártyáján lyuk van.

Valahogy nem tartom szerencsének az itteni sorozási rendszert. Hogy kicsi hibával ki-csuszna nagyon sokan minden szolgálat alól. Sinatra ur a lyukas dobhártyával, pl. úgy vélem kitűnő szolgálatot tehetne irodában, vagy dalolhatna katonai táborokban, kórházakban — bajtársainak, havi ötven dollárokért.

Akik Sinatra ur iránti lelkesedésből hajnali háromkor már sorban állnak, azok idézik elő a fiukban azt az érzést, hogy az itthoni fronton még sokan nincsenek tisztában a háboru borzalmaival, még mindig nagyon sokan el se tudják képzelni azt a mérhetetlen szenvedést, ami-ben fiainknak részük van.

Mert ha el tudnák képzelni, akkor akiknek ünneplő kedvük van, nem a lyukas dobhártya miatt katona szolgálat alól mentesített Sinatra Ferenc tiszteletére vonulnának ki a vasutállomásra, állnának sorfalat, hogy láthassák a keshedt énekest, hanem azokat tisztelnék meg jobban, akik csaták poklaiból hazatértek . . .

FAY FISHER ANDOR

Náci parancsra megkezdődtek az akasztások

Kharkovban, ebben a nagyon sokat szenvedett orosz városban itélkeztek első ízben a második világháboru lelketlen, vérszomjas náci fenevadjai felett.

Alig pár héttel aztán, hogy a hatalmak: az Egyesült Államok, Anglia és Oroszország közös nyilatkozatban adták tudtúl a világnak, miszerint a háboru bűnöseit abban a körzetben fogják bíróság elé állítani, ahol azok bűneiket elkövették, Kharkovban máris három náci bestia és egy áruló orosz felett itélkezett a szovjet bíróság.

A fenevadak fogságba kerültek, amikor az oroszok felszabadították Kharkovot és mert ismerték őket a városban, könnyű volt őket is, hozzájuk átszápott orosz tettestársukat is bíróság elé állítani.

Akik azt hitték, hogy a háboru tetteseinek tárgyalására majd csak a háboru befejezése után kerül a sor, azok csalódtak. Az oroszok azonnal bíróság elé állították őket az egyezség megkötése után.

Nyilván azért, hogy a még megszállt orosz terület náci bestiainak figyelmeztetést küldjenek: jó lesz vigyázni cselekedeteikre, mert azokért számot kell majd adni.

Kétségtelen, hogy a háboru nem népiünnepély, ott nem szokás az érzelmekre hallgatni és

Csábdalok a munkásság felé

(Folytatás a 2-ik hasábról)

Ezekkel a kijelentésekkel Willkie meglehetősen idegessé teszi a párt nagyfejiit — de nem tudják, hogy közelebb viszi-e magához a munkásokat.

Amerika munkásai bizonynyal nagy többségükben elég érettek ahhoz, hogy felismerjék a csábdalok melódiájában a szavazatfogó, olvatag, mámorító szöve-mokat és azokra ne nagyon hallgassanak.

Willkie, lehet munkásbarát politikus, de a mögöté álló csoportokról ezt nem lehet elmondani és kérdés, hogy megválasztása esetén Willkie birna-e majd ezekkel. Kétségtelen, hogy Willkie kijelentéseiben részük van azoknak a munkászvezéreknek, akik táborukat szeretnék — ha Willkie jelölt lesz — a republikánus jelöltre szavaztatni. Az American Federation of Labor politikusról ezt nem lehet elmondani és kérdés, hogy megválasztása esetén Willkie akarta szavaztatni a bányászokat.

A csábdalok, a munkásbarát-ság hangoztatása ezeknek a vezéreknek a csoportjai felé vannak irányítva. Az ő meghódításukra készültek. Hogy vezérek tudjanak a republikánus jelölt beszédeiből idézni, hogy itt és itt, ekkor és ekkor ilyen vagy olyan munkásbarát kijelentést tett jelöltük.

1944 tavasza is messze van még, amikor a republikánus konvenció eldönti majd, hogy ki lesz a párt jelöltje. Még azt se tudják, hol tartják a konvenciót, Willkie Chicagóban szeretné azt tartani, mire a pártnak azok a tagjai, akik Willkie ellenesek, csak azért is Cleveland mellett kardoskodnak.

Persze Dewey és Bricker is hangoztatja munkásbarátságát, mert ez most divatos szólam lett. Azt hiszik, hogy azzal meg tudják nyerni a munkásság támogatását. Jó lesz, ha a munkások kinyitják ugyan füleiket és az egyiken beengedik ugyan a republikánus párt jelöltjeinek csábdalait — de a másikon kilekedeteket elkövették. Kharkov után hihetőleg nem-sokára az majd a nagy bűnösök kerülnek majd bíróság elé.

egy kis embertelenségért nem szokás szomszédba menni. A háboruban az emberek levetnek minden szemérmét, állatokká aljasodnak, mert a körülmények kényszerítik arra — de amit ezek a náci bestiák Kharkovban műveltek, az jóval tul megy minden elképzelhető határon.

A názik paptenja volt, mint a bíróság előtt az egyik náci vádlott be is ismerte, hogy katonai célú gyarkolataihoz élő, ártatlan civil figurákat használt és mennél ügyesebben lőttek katonái, mennél többet küldtek másvilágra célzóvó gyakorlat közben: annál jobban örült.

A másik paptenja volt, 22 éves fiatal hadnagy beismerte, hogy vagy háromezer oroszot küldött másvilágra azért, mert azok, amikor Kharkov egyizben rövid időre felszabadult, virággal fogadták az orosz csapatokat.

A náci vádlottak tárgyalásán kibontakozott a kép a náci tiszttekről. Egytől egyig azzal védekeztek, hogy katonák, akik parancsot teljesítettek és bármí is volt a parancs, ők azt nem vizsgálhatták, nekik azt teljesíteni kellett.

Vég persze rámutatott arra, hogy a náci tisztak tul mentek még a parancsnokaikon is, egyéni kezdeményezésre is özőnével gyilkoltattak és ezt a vádlottak a jelentések szerint nem is tagadták.

A náci nevelésnek kell betudni, hogy a fiatal hadnagy képes volt több mint háromezer embert, asszonyt, gyereket legyilkoltatni. Annak a nevelési rendszernek az eredménye ez, mely nem emberségre, hanem brutálitásra oktatta a fiatal lelkeket. Krisztus tanításai helyett valami kőtyágus náci katekizmussal mételegyéztek tiz éve a fiatal lelkeket és így lehetett a náci fiatalból fenevadakat kitenyészteni. Ahol nem az emberség, hanem a kegyetlenség a virtus, ott fenevaddá vedlik át az ember.

A tárgyaláson a náci vádlottak nem tagadták bűneiket. Elismerték kegyetlenségeiket, de mindenért feletteseiket, a náci vezéreket okolták — aki távol vannak.

Az orosz bíróság nem vette ezt tekintetbe és halálra ítélte mind a három náci vádlottat és a bűntársukká züllött oroszot.

A kivégzésüket ötvenezer ember nézte, amit nem lehet csodálni. A sokat szenvedett felszabadult város lakossága látni akarta azoknak kimúltát, akik nemrég maguk végeztek ki az ő hozzátartozóikat, barátaitkat.

En ugyan nem tudnék kivégzésben gyönyörködni, de meg tudom azokat érteni, akiknek kielegülést jelentett, hogy láthatták a három náci fenevad kivégzését.

Mielőtt az ítéletet végrehajtották volna, könyörögtek életükért. Még azt is felajánlották, hogy a náci hadsereg ellen is harcolnak, ha életben hagyják őket.

Akik egykor lelketlenül kivégeztettek ártatlan férfiakat, asszonyokat és gyermekeket: nyivákoló gyerekek lettek, amikor maguknak kellett szembenézni a halállal.

Kharkovban megkezdődött az itélkezés azok felett, akik a földre hozták a poklot. Ott még csak egészen kis bűnösök, kapitány, hadnagy és rendőrkaplár felett itélkeztek. Kicsi emberek, de nagy gyilkosok voltak életükben.

Ebből az ítéletből láthatják a nagy bűnösök is, hogy a szövetségesek — nem tréfálnak. Hogy komolyan gondolják annak a határozatnak a végrehajtását, egyiken beengedik ugyan a republikánus párt jelöltjeinek csábdalait — de a másikon kilekedeteket elkövették. Kharkov után hihetőleg nem-sokára az majd a nagy bűnösök kerülnek majd bíróság elé.

Csábdalok a munkásság felé

Hol vagyunk még a negyvenégyes választástól és mégis nem mulik el egyetlen nap se, hogy a sajtóban ne látnánk jelét a készülődésnek.

A Grand Old Partyban különféle csoportok hadakoznak ugyan a jelöltség kérdésében, egyetlen ponton egyeznek csak meg a nézetek, hogy Roosevelt elnökségét meg kell akadályozni és ugyanakkor véget kell vetni annak az irányzatnak, melyet New Dealnek neveznek.

A republikánus párt kétségtelenül soha nem látott erőrkkel akar felvonulni a harcba és különösen el lehetünk készülve példátlan erőfeszítésre, ha a republikánus párt konvenciója olyan jelölt mellett dönt, aki a töke előtt kedves.

Ma még három jelölt körül csatáznak, Willkie, Dewey és Bricker személye van előtérben, de az se lehetetlen, hogy egy "dark horse" egy ma még ismeretlen jelölt áll ki majd a demokrata párt jelöltje ellen.

A republikánus párt korifeusai, a nagytöke és nagyipar fejedelmei semmiképen se szeretnék olyan jelöltet, akitől azt remélnétek, hogy folytatja Roosevelt szociális politikáját. Azt már a legreakciósabb tökések sem hi-

szik, hogy Roosevelt utjaitait: a social security, a munkanélküliség esetére szólo biztosítás és más munkásjóléti intézkedésektől meg lehet szabadulni, de azt szeretnék, ha republikánus kormányzat venné át az uralmat; az legalább nem folytatná a Roosevelt által elindított szociális utjaitasokat.

Willkieről tudják, hogy hajlamos a Roosevelt szociális politikájnak követésére, folytatására — és így a töke egyáltalán nem örülne, ha a konvenció őt jelölne majd elnöknek.

Willkie nem is tartja titokát, hogy szociális politikát akar folytatni, sőt hangoztatja az is, ahol csak arra módja van. Tudja, hogy nem lehet az időt megállítani, nem lehet a Roosevelt korszak után munkásellenes politikával győzni és gyakran figyelmezteti is a pártot.

Milwaukeeban elmondott nagy beszéde után uja és ujra figyelmezteti a pártot, hogy a győzelemre csak úgy lehet esély, ha a párt rokonszenves platformot tud a munkásság felé mutatni. Ha nem hangoztatják, hogy a New Dealt ki kell dobni, hogy a munkásjóléti törvényeket meg kell változtatni.

(Folytatás a 6-ik hasábon)

Még kapható 1944 évi NAPTÁRUNK

A mi naptárunk legkülömb

Hosszu évek során mindig a mi naptárunk volt a legkülömb, a legtisztábban, a legszebben elkészített naptár az országban és azt az olvasók mindig a legnagyobb örömmel fogadták.

A szépirodalom remekei

Naptárunk összeállításánál arra törekedtünk, hogy a háborura vonatkozó dolgot kiküszöböljük belőle, s hogy abban az olvasó üdülést, szórakozást és sok ismertetést kapjon.

KÜLDJE RENDELÉSÉT ÉS 50 CENTET A NAPTÁRRÁ HOGY AZT MIELŐBB KÉZHÉZ KAPHASSA — CSELEKEDJÉK MÉG MA

Előfizetését és naptárrendelését tessék így címezni:

MAGYAR BANYASZLAP

239 FOURTH AVENUE

PITTSBURGH, 22, PA.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Andrew Fay Fisher
Published every Thursday at 8502 W. Jefferson Ave. Detroit, Mich.
Editorial office: 239 Fourth Ave. Pittsburgh, Pa.
Phones: Atlantic 6050, 6051

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$4.00
Előfizetés ár: Az Egyesült Államokban \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miner's Journal is Written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

Minden levelét ide tessék címezni:
MAGYAR BANYÁSZLAP
239 FOURTH AVE. PITTSBURGH, 22, PA

LOUIS KOSSUTH

Liberty hajó valahol a tengeren jár már rendeltetési helye felé. A magyarok imája, féltő szeretete kíséri a nagy magyar hazafi nevét viselő amerikai hajót. Amerikai zászló az árbóc rudon, magyar név a hajó orrán, amikor az az ország, melynek fia volt Kossuth, most háborubban áll ezzel a nemzetel.

Kossuth Lajos nevét viselő hajónak az amerikai magyarok a patrónusai: azt mondhatjuk minden amerikai magyar színté azt érzi, hogy valami köze neki is van ehhez a hajóhoz.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület, melynek hathatós része van abban, hogy a Kossuth hajó már a tengeren járja: ékes bizonyítékát adta annak, hogy a hajókeresztelő után sem szűnt meg a rokonság a hajó és az amerikai magyarság között. Gavallérosan gondoskodott arról, hogy a hajó személyzeti szalonját a Raskó-képről készült megfelelő fénykép ékesítse. Sam Houstont, a hajó kapitányát egy Kossuth amerikai utja idején 1852-ben kiadott "The Life of Louis Kossuth" című könyvvel ajándékozta meg. A hajó szalonjának könyvtárában — természetesen megfelelő engedély birtokában — annyi angol nyelvű Kossuth-tal, a magyar ügyvel foglalkozó könyvet helyezett el, amennyit csak hirtelenében betudtak szerezni. A hajó személyzetét bőségesen ellátta Kossuth Lajosról készült Raskó-kép nyomán kiadott levelező lapokkal. Szétküldhetik hozzátartozóiknak, annak a magyar hazafinak a fényképét, akiről elnevezett hajón teljesítenek szolgálatot.

Nem lehet elvitatni: a legnagyoszerűbb magyar propaganda Louis Kossuth hajó, de az is, hogy könyvekkel is felszerelték a hajót, hogy a személyzettel is megismertetik annak az embernek az életét, akinek neve ma is a magyarok imádságaiban van foglalva.

Minden elismerés kijár az Amerikai Magyar Református Egyesületnek azért a gondosságért, amivel a hajót ellátták magyar vonatkozású könyvekkel, képpel.

AZ ALAPSZABÁLYON TULMENŐ

igazi testvérsegítés szép jelével találkozunk és azt hiszünk, jó lesz, ha erről szélesebb körben is tudnak majd Magyar-Amerikában.

A Verhovay Segély Egylet 108-ik youngstowni fiókja december havi gyűlésén kimondta, hogy a fiók vagyonából 1500 dollárt kihalás és ezt a háború befejezése után egyforma arányban a hazatérő hősök között kiosztja, a hősi halállal ki-múlt tagjaik részét pedig azok örökösei fogják megkapni.

Amerikai magyar életünknek igazán szép eseménye ez a határozat. A youngstowni Verhovay 108-as fiók tagjai valóban megmutatták, hogy méltányolják azoknak a fiúknak rettentő áldozatát, akik otthagyták otthonaikat, szeretetteiket és elmentek a haza védelmére életüket is kockáztatni. Méltánylásukat tettel bizonyítják, amikor vagyonuknak jelentős részét készséggel felajánlják a harcosoknak. Nem az összeg nagysága fontos ebben az esetben, sokat nem adhatnak, de a szép gesztus, amivel azt adják.

A hazatérő hősök biztosan jólesően látják majd, hogy öreg tagtársaik, akik annak idején egykor régen, mikor még fiatalabbak voltak, betegségy-alapra összetáncolt, össze banketezett pénzüket adják oda a fiataloknak elismerésük csekély jeléül.

Szép és meghatározó gesztus az öregek részéről, amikor pedig egyre többen és többen szorulnak a betegségy-alap kiegészítőjére és mégis egyhangulag megszavazták, hogy abból az alapból a hazatérő hősöknek juttassanak valamit.

A fiók elnöke, Debrowszki András érdemes, régi youngstowni közéleti harcos, alelnöke: Kostyó János, ügykezelője: Turner József, akit a konvenció igazgatóul választott.

Az ő érdemük, hogy tagságuk elé vitték ilyen indítványt és ezzel első a magyar egyleti életben, ahol már magyar testületben a hazatérő hősök jutalmazására gondoltak.

Hihető, más helyeken is gondolkoznak az eseten és követik majd a youngstowni példát. Ahol nincsen alap, amiből ki lehetne hasítani ilyen célra, ott teremteni kellilyent. Ma több pénz van mindenütt, mint máskor lenne, még a háború befejezéséig idő és alkalom van ilyen alapok teremtésére.

BELLAIRE, OHIO

KÖSZÖNJÜK
A MAGYARSÁG PARTFOGASÁT
Mindent elkövetünk, hogy meg legyenek
veleink elégedve

**Grafton-Bauknecht
Mellott Co.**
FUNERAL DIRECTORS
Cor. 37th & Jefferson Telefon 66
Bellair, Ohio

A MULT HÉTEN
ÉLÉNKEBBEK

voltak a harcterek, s az Egyesült Nemzetek az összes harcterek eseményeit meglegedéssel szemlélik.

Minden összevont német erő és erőfeszítés képtelen volt rá, hogy az oroszok kezeiből Kivét még egyszer kicsavarhassák s a kísérletekben a nazik a halottak tizezreit veszítették.

Megindult azonban az orosz fronton egy Sovjet hadsereg a déli vonal közepén, amely az első napokban szenzációs eredményeket ért el s két nap alatt ötszáz falut és várost csavart ki a németek kezéből.

Ez a kezdete annak a félelmetes téli hadjáratnak, amely ismét több német divízió sirját fogja megásni, s amely valószínűleg eljut a régi orosz-lengyel határig.

A Sovjet csapatai hasonló elanall közelednek Besszarába remegő frontjához és a románok arról beszélnek, hogy Besszarabiát teljesen ki fogják irtani a következő hetekben. Ugy látszik a civil lakosság a kormányhoz ezt az intézkedését nem várja, mert máris tödülnek a tartományból biztonságosabb vidékre.

AZ OLASZ FRONTON
A MULT HÉTEN

lényekes eredményeket értek el egy az amerikai, mint az angol hadseregek, amelyek a Rómához vezető út meg nézi kézen maradt magaslatainak a legnagyobb részét elvették.

Az olasz front küzdelmei súlyos véráldozatba kerültek, de ha a Róma alatt levő síkságot elérjük, amelytől a mult héten csak néhány mérföld választott el bennünket, az olasz főváros belátható időn belül a miénk lesz.

Az olasz kormány újja szervezett csapatai — bár még nem nagy eredménnyel — a szövetségesek oldalán harcolnak, s ez olyan morális hatással van a nazikra, hogy komoly katonai szakértők a német sorok teljes bomlását sem tartják kizártnak.

Egyelőre azonban minden egyes előre tett lépésünkért magas árat kell fizetnünk s tudósítónk egyhangulag az amerikai és angol csapatok hősiességéről beszélnek.

AZT SEM HALLGATHATJUK

azonban el, hogy kellemetlen meglepetések is érnek ezen a fronton bennünket s a mult héten nagy szenzációt keltett, hogy egy tucatnyi olasz kémét a szövetségesek elfogták.

A megszállt olasz területek még nincsenek megtisztítva a naziktól s ezzel szemben a túlzó radikálisok is gondot adnak a megszálló hatóságoknak.

Nápolyban, ahol a Mussolini két évtizedig tartó uralmai alatt alatt meg sem volt szabad az olaszoknak szusszanni, kénytelenek voltak parancsnokaiknak a gyűlések tucatjait betiltani, nehogy a politikai szélsőségek anarchiába döntsék az országot.

Mindez azt mutatja, hogy az ellenség legyőzése után marad még épen elég probléma, s hosszú időbe fog kerülni, amíg a tengely országokban rendet csinálunk.

ROMMEL DIVÍZIÓI
A HEGYEKBE

zavarták Tito hadseregének egy nagy részét, de megsemmisíteni nem tudták s a nazik Titonál több veszteséget szenvedtek.

A szerb guerillákat a szövetségesek ma már nemcsak fegyverrel látják el, hanem hadmozdulataikat a hadihajók és a légi flotta is támogatják, mikor arra megnyílik az alkalmuk.

Egyébként a guerilla vezér és

kormány még mindig nincsenek jóviszonyban a száműzött szerb kormánnyal, s ennek a kérdésnek az elitézése olyan probléma, amely nem is igen várhat a háború utánra.

Szerbián kívül természetesen nyugtalanság van az egész Balkánon, s Bulgária népe lázongva követeli, hogy a kormány azonnal békét keressen.

A nazik azt követelik a magyar kormánytól, hogy csapatokat adjanak Rommelnek, Budapesttől azonban választ eddig nem kaptak.

A LÉGI TAMADÁSOK

nap-nap után és folyton nagyobb erővel megismétlődnek s svájci hírek szerint a nazik Berlin TELJES KIÜRÍTÁSARE készülnek.

Légi támadások alatt mi is szenvedtünk, s a mult héten rozták nyilvánosságra, hogy Bari olasz kikötőben egyszerre hét hajót és ezernél több embert veszítettünk.

Egyébként szemmel láthatólag mi vagyunk a levegőben minden egyes fronton főlényben s a németek újabb meg újabb védelmi módzatai eredménnyel nem járnak.

A mult héten találkoztak repülőink első ízben a félelmetes roket bombákkal, amelyek azonban ezideig az Egyesült Államok légi flottájában és hajóiban kárt nem tettek.

Ez azonban nem jelenti, hogy azok nem veszedelmes fegyverek s fel kell tennünk, hogy a második front megnyitására tömegesen találkozzunk ezekkel a torpedókkal és bombákkal.

A MULT HÉTEN VALAMIVEL

aktívabbak voltak a szubmarinok is, amelyek egész a mexicói Gulfig hatoltak s bár egy pár hajónk elsüllyedt, sem komoly, sem félelmetes fegyvereket többé nem jelentenek a nemzetek kezében.

S miközben a németek minden fronton vissza szorulnak, izgalommal várjuk, hogy hol nyílik meg az a bizonyos "második" front és talán harmadik front, amely ma már nincs messze.

Minden látható jel azt mutatja, hogy az Egyesült Nemzetek nem fogják Nyugat Európá megtámadásával a tavasz végét megvárni, bár az is biztos, hogy csak akkor támadnak, mikor arra teljes alapossággal fel lesznek készülve.

A nazik a divíziók tucatjait vetik a bulgár és francia frontokra, s hadseregeik nagy részét kénytelenek az orosz fronttól elvonni.

Azon fronton egyébként súlyos morális vereséget is szenvedtek a németek a mult héten, amelynek a hatását kiszámítani nem tudják.

FELAKASZTOTTAK HÁROM

nazik és egy orosz árulót, akik kegyetlenkedtek a civil lakossággal és a hadifoglyokkal, miután őket az orosz bíróság szabályszerűen halálra ítélte.

A nazik természetesen azzal védekeztek, hogy felső parancsra kegyetlenkedtek a lakossággal s a legszörnyűbb brutalitással Hitleréket ők maguk vádolták, ez azonban nem képezhet egyetlen tiszt számára sem mentséget.

A végrehajtott ítéletből a német tisztok kénytelenek meglátni, hogy ez a háború nem fog a bünsök futásával végozódni s hogy azokat a fegyverszünet után nem adják a tulságosan elnéző német bíróságok kezére.

Az oroszok által kimondott és végrehajtott halálos ítéletet az Egyesült Nemzetek tagjai nyugalommal fogadták, mert a brutalitásban büns nazik megbün-

tetését a moszkvai paktum is megígérte, s azt minden rendes ember kívánja.

A CSENDES TENGER
FRONTJA

sem volt valami csendes a mult héten. McArthur hős katonái mennek feltartóztatatlannul előre s újabb mozdulataik egyesben Rabault fenyegetik, ami a japánok egyik legfontosabb hadi házisa a Csendes tenger déli frontján.

Ezek az újabb területhódítások is nagy véráldozatba kerültek, de hála légi főlényünknek, veszteségeink korántsem közelítik meg azt a japán veszteségeket, amit Tokio is bevallott.

A japán kormány aggodalmait mi sem mutatja jobban, mint hogy a népüknek nevésegesen hazudnak, és sokkal több hadihajó elsüllyesztését jelentik, mint amennyivel rendelkezünk idáig. A mult héten tokioi jelentések elsüllyesztettek egy olyan hajónkat is (Wisconsin), amely nincs még felszerelve és a vízre bocsátva.

Természetesen mindezek a Csendes tengerbeli győzelmek nagyon messze vannak még Japántól, de olyan fontos pozíciókat veszünk birtokba, amelyekről a támadás aránylag könnyű lesz.

AZ ITTHONI FRONTON

sincs olyan baj, amelynek hatása lehetne a háborúra vagy a frontokra. A hadi termelés, amely egy évvel ezelőtt még kétségbeeső volt, ma a várakozást jóval felülmutta s innen is, onnan is kapjuk a hírt, hogy a gyárak áttérnek a békés használatra való munkára.

A Smith-Corona írógépgyárat felszabadították a hadimunka alól, az összes hajógyárakban megszűnik a vasárnapi munka az új évvel és sok gyárban az "overtime" is megszűnik.

Ahol ilyen átszerszámozás van folyamatban, ott le vannak téve a munkások, de el tudnak helyezkedni egyelőre más hadigyárakban.

Nyersanyagokban már semmi-féle hiány nincs és mostantól kezdve napirenden lesznek a hírek, hogy egy-egy gyár távozik a hadi termelésből, amelyben hiány sehol nincs.

Ez azt is jelenti, hogy a nagy munkáshiány megszűnik s ma már a gyárak nem is panaszkodnak olyan hangosan munkásért.

A KONGRESSZUSNAK AZ AZ

intézkedése, hogy a Pearl Harbor előtti apákat csak akkor sorozzák, mikor már elismert a nőtlen embert nem lehet sorozni, rákényszeríti a kormányt, hogy a felmentettek listáját ismét átnézzék.

Különösen bele nyulnak a farmra huzódott tömegbe, a melyről azt állítják, hogy nagyon feldagadt, mióta nem soroznak embereket a farmokról. Állítólag tömegesen mentek farmerek a hadi iparba, mikor abban volt a biztos felmentés és tömegesen huzódtak vissza a farmokra, mikor tavaly azt az osztályt a sorozáson kívül helyezték.

Nagyon természetesen szét fognak nézni az ipar számára felmentett nőten emberek között is, valamint revidiálják az F-4 csoportot, amelyben sok korlátozott szolgálatra alkalmas katonát remélnék találni.

AZ ELNÖK NEM TALALT

valami kellemes fogadtatásra, mikor haza érkezett a mult héten.

A kongresszusban a kormány teljesen elvesztette a többséget s bár a háború céljára mindent megszavaznak, amit az elnök

kér, a belügyekben minden akadályt oda gördítenek Roosevelt utjába.

A demokrata pártban a liberális keletiek és a reakciós déliek közt a szakadás teljes lett, és a déli kongresszmenek a legtöbb kérdésben a republikánus ellenzékkel szavaznak.

A szenátus egyelőre elblyokota azt az inflációs törekvést, amely az élelmiszer árak teljes felszabadítását tervezte, de február elején a kérdést újra tárgyalják s nagy kérdés, hogy akkor megkapja-e a kormány a szükséges többséget.

Komiszul elsőkött a karácsonyi szünetre a kongresszus, mielőtt döntöttek volna a leszerelt és leszerelendő katonák végkielégítése ügyében, akiknek azt karácsonyra ígérték.

A TELJES ÉS VÉGLEGESNEK

látszó szakítás azon van, hogy lehetővé tegyék-e a harctéren levő katonák szavazását vagy sem, s úgy látszik, fiainknak nem lesz alkalmuk szavazni.

A szavazás tudvalevőleg az egyes államok hatáskörébe tartozik normális időkben, nyilvánvaló azonban, hogy a sztereszórt katonákat az államok matóságai

képtelenek rendben elérni. Azt ajánlották hát a kormány részéről, hogy a fegyveres haderők tagjainak a szavazását a szövetségi kormány vegye a kezébe, amely a navy és hadügy-minisztérium révén minden katonánkat könnyen elérhet.

Ez sem a republikánus ellenzéknek, se a déli reakciósnak nem tetszik.

A republikánusok attól félnek, hogy a katonák nagyobb része a főparancsnokra fog szavazni, a legjobban tehát azt szeretnék, ha egyetlen katonára szavazna.

A déliek viszont elég aljasak beismerni, hogy a néger katonákat kívánják a szavazás lehetőségétől elűzni, akik a déli államokban soha nem szavaznak, miután a poll taxet megfizetni nem tudják.

HASONLÓAN VERESÉGET

szenvedett a kormány az adójavaslatlalt, mert a kért tizezer millióból a kongresszus csak kétezer milliót volt hajlandó megadni, nehogy a szegény hadi milliomosok profitjába mélyen nyuljon a kormányunk.

S hogy biztosan felidézék a katonákat az államok matóságai

(Folytatás az 5-ik oldalon)

MOUNT HOPE, W. VA.

Buy War Bonds - - -

A banküzlet minden ágában szívesen állunk a magyarság rendelkezésére. - Köszönjük partfogásukat.

Bank of Mount Hope

Az FDIC. által betétjel biztosítva vannak 5000 dollárig
Mount Hope, W. Va. - Telefon 260
W. G. POTTER, Cashier
BUY WAR BONDS REGULARLY!

ÜDVÖZÖLJÜK

a környékbeli magyarságot kedvelt újságunk, a "Magyar Bányászlap" utján. — Bármily építkezési anyagot és vasutat tőlünk jutányosan beszerezhet. — Köszönjük a partfogásat.

Mount Hope Lumber Company, Inc.

MOUNT HOPE, W. VA.

OAK HILL, W. VA.

Kiszolgálásunk megbízható, lelkiismeretes, pontos!
Köszönjük a magyarság partfogását

TYREE FUNERAL SERVICE

Main Street — Telefon 139 — Oak Hill, W. Va.
NAPPALI ÉS ÉJJELE AMBULANCE SERVICE

TÖBB MINT 38 ÉVE SZOLGÁLJUK A KÖRNYÉKET!

Pénze teljes biztonságban van bankunkban. Sok magyar család évtizedek óta ügyfelünk. Szívesen állunk az ön rendelkezésére.

Merchants and Miners National Bank

C. R. HILL, Pres.
Oak Hill, W. Va. Telefon 40
Member Federal Reserve System. — City, State and Federal Depository
Member Federal Deposit Insurance Corporation

WILLIAMSON, WEST VIRGINIA

NAGYSZAMU MAGYAR
VEVŐINKNEK EZUTON KÜLDJÜK
ÜDVÖZLETÜKET —

Szívesen állunk rendelkezésükre.
Bányász-szerszámok, butor,
vasáru. stb. stb.

PERSINGER SUPPLY CO.

NAGYKERESKEDŐK

Telefon 472—3—4

Williamson, W. Va.

RECEPT KÉSZÍTÉSRE
HELYEZZÜK A FŐSÜLYT!

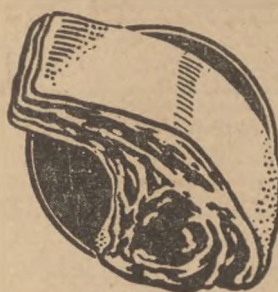
Száz és százféle drug store kellék mind jutányos áron. — Köszönjük a magyarok partfogását

The HURLEY DRUG CO.

"PRESCRIPTIONS A SPECIALTY"

Third & Logan St. - Telefon 733
Williamson, W. Va.

CUMBERLAND, KY.

HA JÓT AKAR VÁSÁROLNI
— JÖJJÖN HOZZÁNK!

Minden tekintetben meg lesz elégedve.
A "Magyar Bányászlap" útján küldjük
üdvözlőnk sok-sok magyar barátunknak

DOBOS GROCERY
HUS - GYÜMÖLCS - FŐZELÉK

Phone No. 14 Cumberland, Ky.

ESKÜVŐI,
ALDOZÁSI FÉNYKÉPEK
gyönyörű kivitelben. Művészi
munka. — Specializálunk te-
metési felvételekben.

The **Wainscott**
Studio

P. O. Box 385 Cumberland, Ky.

HOZZA HOZZÁNK RECEPTEIT
Ez a legfontosabb üzletünk! Mindig
szívesen szolgáljuk ki a magyarságot!
Mindenféle drug store cikkek, csupa
elsőrangú minőség.

COOK'S
Drug Store
PRESCRIPTION DRUGGISTS

Troy Cook, tul. Cumberland, Ky.
Phone 49-J

SZÍVESEN ÁLLUNK

a környék magyarságának rendelkezésére! Üz-
letünkben csak a legjobbat vásárolhatja! — Ház-
berendezés, festék, varnish, kerti szerszámok
magvak, stb., stb.

MYERS Hardware Co., Inc.

PHONE: 4 CUMBERLAND, KY.
DEWEY COLLIER, tulajdonos

MARTINS FERRY, OHIO

JÓL
AKARJA
MAGAT
ÉREZNI,
nezen
be
hozzánk

DUTCH HENRY'S
RESTAURANT & UNION BAR
"ALL LEGAL DRINKS
SERVED"

418 Hanover St. - Phone 584
Martins Ferry, Ohio
ART. LYNSKEY, tulajdonos

CSUPA ERŐS. SZÉP, TAR-
TÓS BUTORT ÁRULUNK!

Legyen ön is egyik megelé-
gedett magyar vevőnk

RUDNER'S
"EVERYTHING
FOR THE HOME"

Hanover and 4th - Tel. 363
Martins Ferry, O.

FORDULJON HOZZÁNK
mikor a baj szomorú órája
elérkezik

The **NOBLE Co.**
TEMETKEZÉSI INTÉZETE

Hanover at Fifth Martins Ferry, Ohio
M. M. SHOEMAKER

Bármily építkezési anyagot kaphat nálunk!

SCOTT LUMBER CO.

BRIDGEPORT, O. MARTINS FERRY, O.
253 Lincoln Ave. 404 N. Zane Hgwy
Telefon 25 Telefon 786

40 ÉVES ÉVFORDULÓNK
alkalmával küldjük a ma-
gyarságnak üdvözlőnk!

The **Citizen Savings Bank**
of

Martins Ferry, Ohio

Member Federal Deposit Ins. Corp.
BUY WAR BONDS REGULARLY!

NÁLUNK MAGYARUL BESZÉLHET

Gyönyörű esküvői csokrok,
temetési koszorúk
VIRÁG BÁRMELY ALKALOMRA

Albert Kehr & Sons

Stop 10 Zane Highway Tel. 661
Martins Ferry, Ohio

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

félelmetes inflációt és valóság-
gal anarchiát teremtsenek az or-
szágban, bele avatkoztak a mun-
kabér kérdésbe és a felső ház
egyenest béremelésre utasított-
ta a vasut társaságokat, amivel
minden egyes bérkövetelést
meghívtak a kongresszus elé.

Az alsóház egyelőre nem kö-
vette el ezt a ballépést, s alkál-
mat adnak az elnöknek, hogy a
vasuti munkások fenyegető
sztrájkját elhárítsa az ország fe-
jéről.

Ha az elnöknek nem sikerül a
demokrata pártban helyre ál-
lítani az egységet, amire e pilla-
natban igen kevés a kilátás, ak-
kor az egész jövő évben meg-
lesz a kormány működése bénít-
va és a novemberi választásokig
állandóan politikát játszik a
kongresszus.

AZT IS JELENTI AZ ELNÖK

igyekezetének a bukása, hogy
novemberben egész biztosan re-
publikánus kongresszus és eset-
leg republikánus elnököt is vá-
lasztunk, ami a háború alatt
semmi jót nem fog jelenteni a
nemzet és a világ számára.

A kongresszusnak a jelenlegi
magaviseletére máris nagy ag-
godalomra ad okot szövetsége-
ink között, akik ma nem tudják,
hogy a kormány ígéreteit és kö-
telezettségeit beváltja-e egy
esetleges republikánus ház és
Fehér Ház.

Jogossá válik ez az aggodal-
lom, mikor azt látják, hogy a
republikánus párt minden mu-
miáját előhúzták a muzeumok-
ból, s Landon és Hoover hordoz-
ták országszerte a véres kardot,
hogy vigyázzunk — Moszkvára.

De ha be is következne az a
kellemetlen helyzet, hogy a re-
publikánus pártnak adjuk át az
uralmat, még mindig nagyobb
csapás lenne, ha a kongresszus
republikánus, az elnök demok-
rata maradna.

ABBAN AZ ESETBEN
TOVÁBBI

két vagy négy éven át len-
nének tanulni annak az épület-
látványnak, aminek pár hónap
éva vagyunk tanui, hogy a kor-
mány majdnem minden komoly
lépését megbénítja a kongress-
zus.

Nagyon természetes, hogy egy
demokrata elnök hiába tárgyal-
na a szövetségeinkkel és a le-
győzendő ellenséggel, mert sem-
miféle megállapodását nem
hagyná jóvá a kongresszus.

S ebben az esetben újra be-
következne az a tragédia, ami
most háborúba döntötte az or-
szágot, mert annak idején a de-
mokrata Wilson ellen fordult a
republikánus kongresszus s
meggátolta, hogy a Nemzetek
Ligájába belépjünk.

Természetesen a harctéri ese-
mények erősen befolyásolhatják
a politikai helyzetet, de ebben a
percben szomorúan kell megál-
lapítanunk, hogy a nemzet és a
háza sorsa fel van téve a poli-
tikai kártyákra.

S AZ A LEGSZOMORUBB
EBBEN

a szomorú helyzetben, hogyha
a republikánusok veszik át az
uralmat, még csak remélnünk
sem lehet, hogy annak a liberá-
lis szárnnya is beleszólást nyer-
het a dolgokba.

Pew Pennsylvania olajmillio-
mos minden egyes milliója moz-
gósítva van, azonkívül, hogy
Hoover és Landon is ki vannak
a placra állítva, hogy Willkie
elgáncsozják, s nem lehetetlen,
hogy ezt a nemes célt elérjük.

A Few milliók Dewey, a Taft
harminc milliója Bricker mel-
lett szavaznak, s a Hearst-Mc-
Cormick "hate Roosevelt" gang-
ja oda fog állni, ahol a Willkie
vereségét biztosabban lehet re-
mélteni.

Meg van tehát rá minden ki-
látásunk, hogy a háborút, nagy

áldozatok árán, megnyerjük, de
a békét esetleg ismét elveszt-
jük, mert úgy kívánja azt a po-
litika, amely ma rákfenéje a
nemzetnek.

A MUNKA FRONTJAN
SEMMIVEL

biztatóbb helyzetet nem lá-
tunk. A vasuti munkások fenye-
gető sztrájkját talán sikerül el-
hárítani az elnöknek, mert végső
esetben átvetheti a vasutakat, s
akkor a Smith-Connally törvény
a sztrájkot megtiltja.

Ebben az esetben azonban
szabad folyást enged annak az
erkölcsstelen politikai footbal-
nak, amely a szenátusban a
munkabér kérdésben megindult
s az katasztrófát jelenthet a
nemzetnek.

Természetesen meg lehet —
kellő engedmények árán — a
vasuti munkásokkal egyezni, a
mely esetben azonban a munká-
sok többi csoportjai fognak
azonnal nagyobb bérkövetelések-
kel elő állni, s azoknak az eleje
már az acélmunkások tizenhét
centes követelésével megindult.

Ebben a szomorú helyzetben
nem lehet sem a munkásokat,
sem a munkaadókat okolni,
mert fájdalom, a munka front-
ján az anarchiát a War Labor
Board folytonos halogatása csi-
nált.

TALÁN VÉGRE NYUGVÓ

pontra jut a bányászok ügye,
akkikkel a bányabárók kétharm-
ada szerződött, akik azonban nem
nagyobb fizetést, csak hosszabb
munkaidővel több kereseti lehe-
tőségre kaptak alkalmat.

Több iparvállalatot volt kény-
telen a kormány a múlt héten
átvenni, amelyekben a munká-
sok olyan kérdésekben sztrájk-
oltak, amelyeknek semmi kö-
zük nem volt a béréhez.

Több déli gyárban azért
sztrájkoltak, mert a fehér mun-
kások nem akarnak a négerrek-
kel közös illemhelyekre járni,
vagy azokkal közös helyen mo-
sakodni, mikor a munkával vé-
geznek.

Ezek alá a sztrájkok alá azon-
ban nem az illemhelyek vagy a
mosdók vannak temetve, hanem
az a kérdés, hogy egyenlő jogu
és keresetű legyen-e a fehér
munkás a négerrel.

A BULLDOG KUTYÁKRA

emlékeztetnek azok a tőkések
bennünket, akik most a hadi
rendelések ELLEN indítottak
küzdelmet.

A még mindig hadi iparban
levő gyárak gazdái remegve né-
zik, hogy ma holnap a gyárak
nagy része a békés fogyasztás-
ra való termelésre fog áttérni
és hangosan követelik, hogy ak-
kor őket is mentse fel a hadi
iparból.

Tudjuk, hogy a háborús ren-
delésekre a gyárak ráfizetni
nem szoktak s érthetetlen lenne
a nagy túlekedés, ha nem tud-
nánk, hogy a piacot féltik azok-
tól a gyáraktól, amelyeknek át-
szerszámozásra előbb lesz alkal-
muk.

Nem elég nekik, hogy a kor-
mány rendelkezéseken nagszerűen
hosszabb ideig fognak keresni,
szeretnék a pájt zabálni és egy-
szer mint eltenni, vagyis ugyan-
akkor jelenni meg a civil dol-
gokkal a piacon, mint a verseny-
társaik, amelyek hadimunkán
ma már nem keresnek.

KÜLÖNÖSEN A
NYUGATI ÁLLAMOK

gyárosai rettegnek, hogyha az
európai háborút befejezték, ak-
kor a kelet és középnyugat gyá-
rai helyett csak nekik kell a ja-
pán háborúhoz a hadi anyagot
termelni, amíg szerencsésebb
kollegáik hirtelen elhalmozzák a
hazai piacot áruval.

Egész természetes lenne, hogy
a hadiszereket csak a nyugati
gyárakban készítsék, mikor az

európai háború végéhez elérünk,
nehogy az agyonterhelt vasutak
kénytelenek legyenek a hadi
anyagokat keresztül vonszolni
az országon.

A nyugat hazafias gyárosai
azonban nem a nemzet sorsával
törődnek, hanem már is ostrom-
olják a kormányt és a kong-
resszust, hogy esetleges euró-
pai fegyverszünet esetén egyen-
lő arányban szabadítsák fel a ha-
di üzlet alól a gyárainkat.

Talán van egy más oka is an-
nak, hogy a hadirendelés már
nem kedves (amelyen pedig hat-
szoros profitot kerestek) s an-
nak az oka is kezd a zsákból ki-
bujni.

A TÖRVÉNY SZERINT
A HADI RENDELÉSEK

szerződéseit joga van átnézni
és átírni a kormánynak, ha úgy
találják, hogy azokon túl nagy
profitot kerestek.

Mikor a rendelkezéseket leadták,
sem a kormány, sem a gyárak
nem tudták, hogy tankeg, új faj-
ta fegyverek stb. előállítására mi-
be fog kerülni, tehát magas
árakat szabtak meg mindenütt,
hogy azt később átnézzék.

Ezermilliókat mentettek így
meg máris a nemzetnek, mert
nagyon sok szerződést ártírtak s
pár hónapja a tőke a kongress-
szushoz fordult azzal a kéréssel,
hogy csak a félmiliónál nagyobb
rendeléseket legyen joga a kor-
mánynak átírni.

Ezt eddig NEM MERTE meg-
szavazni a kongresszus és így
megtörténhetik, hogy egy-egy
hadsereg szállító nem fog tucat-
milliókat szerezni, mert a szer-
ződéseit a navy és az army lelki
ismeretesen átnézik.

BOLDOG UJ ÉVET KIVÁN

köszönteni minden olvasónak
e rovat írója s ezúttal hiszem is,
hogy az boldog lesz.

Minden jogunk meg van arra
a reményre, hogy legalább az
európai fronton az új esztendő-
ben a háború végét elérjük s
ennél nagyobb örömet csak az
szerezhetne, amit nem lehet eb-
ben az évben remélnünk, hogy
t. i. a fegyvereket a japánok is
letennék.

„Mindenek lehetségesek a hívőknek”

„A Hit Esztendeje”

nevet viseli az Úr 1944. éve a mi számunkra, akik
bizunk Istenben, megbecsüljük multunkat, remény-
séggel tekintünk a jövő felé és hiszünk abban,
hogy a háború szörnyű megpróbáltatásai nyomán
megújul az emberiség a testvérség szellemében.

Ez a mi programmunk abban a munkában,
amit közel fél száz éve végzünk az amerikai
magyarság között. Ennek a programnak
szolgálatában kínáljuk fel táborunkat mindazok-
nak, akik JÉZUS, LINCOLN és KOSSUTH
szellemében éreznek és gondolkodnak.

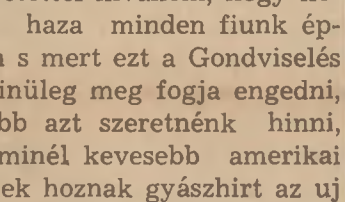
„Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk!?”

AZ AMERIKAI MAGYAR
REFORMÁTUS EGYESÜLET

1726 Penna. Ave., N.W., Kossuth Bldg., Washington, D.C.

UDVÖZLET

A WEST VIRGINIAI MAGYAROKNAK!

10 font jó leveles pipadohány
— \$2.50 —
Fizessen a dohányért és a
szállításért mikor megkapja.
Hickory Ridge Farms
Fulton, Ky. Dept. (M2)
Jan 27

„Nyugodt lelkiismerettel
vegye ezt a kenyeret és
büszkén tegye az aszta-
lára!”

BECKLEY, W. VA.

UDVÖZLET

A WEST VIRGINIAI MAGYAROKNAK!

COLE'S Kew-Bee Bread

Welch, W. Va. - Beckley, W. Va. - Bluefield, W. Va.

Hálásan köszönjük a kör-
Beckley, W. Va.

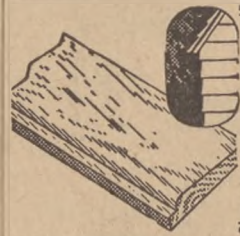
nyék magyarságának
pártfogását

Raleigh Coca-Cola
Bottling Works

Dial 7376

DRINK
Coca-Cola

BUY THE SIX-BOTTLE CARTON 25¢ Plus deposit

Köszönjük a magyarok szíves pártfogását!
Mindenféle épületanyagot beszerezhet üzletünkben.
Házát felértékeljük, kölcsönt kieszközlünk.

HILL-ROHRER LUMBER COMPANY

NAGYBANI ÉS KICSINYBELI ELADÁS!
Dial 9375-6 Beckley, W. Va.

MINDIG ÉRTEKELJÜK
A Magyarság Pártfogását!

Bankunk erős, megbízható!

Betétjei \$5,000.00 erejéig
biztosítva vannak

Beckley National Bank

200 Main Street
Tel. 7336 Beckley, W. Va.

„A SORS KÜLÖNÖS JÁTÉKA”

(Folytatás.)

A közönség megdöbbenéssel hallgatja az ügyész bejelentését. Lélekzetfojtva várja az elnök további intézkedését, aki rövid időn belül valóban berekeszti és bizonytalan időre elnapolja a tárgyalást.

A hallgatóság kielégítetlenül, fölkor-bácsolt idegekkel távozik a tereméből és a folyosón csoportokba verődve még jó ideig tanakodik:

— Hát akkor vajjon ki ez a Schön Alice grófnő? ...

16.

Budapest munkásnegyedében, Angyal-földön, a Rákospatak mentén fekvő üres telken magányosan, kerítés nélkül rozoga bérház áll, amelynek lakói a legkülönbözőbb, mondhatni a legkétesebb foglalkozása egyénekéből kerülnek ki.

Van közöttük napszámos, kintornás, házaló, gyepmester, vásári árus és koldus. A rossz hírű telek igen gyakran botrányos jeleneteknek a színhelye, mikor egy-egy kilakoltatás, igazoltatás, előállítás zajlik ottan le.

Többször előfordul, hogy hatósági személyek kutatnak rovott multu körözöttek és orgazdák után. Ilyenkor a ház népe összecsupdál és mindent elkövet, hogy megakadályozza vagy legalább is megnehezítse a hivatalos köze munkáját.

Különösen sok dolog van a hatóságoknak a rendkívüli erejű Srácz Péterrel, aki e ház zendülésekben vezető szerepet játszik. Az angyalföldi korcsmákban rettegnek tőle, főleg amióta „elintézte” az ugyancsak nagy erejéről ismert Zsákos Lojzát, akit véresen szőlőtettak a kórházba. Srácz Péter az első emeleten lakik, alacsony szobáskában, feleségével és gyermekével. Egyébként alkalmi munkát végez, de azt is csak ritkán. Ha keres valamit, azt is elissza. Tulajdonképpen az

asszony tartja el a családot, aki mindhármuk részére mosással keresi meg a kenyeret. Péter eltűnik néha egy-egy hétre, de azután ismét előkerül. Senki sem tudja, hogy hol-merre jár, a felesége sem, aki ilyenkor örül, hogy nyugodtan dolgozhat és félre lehet néhány fillért.

Srácz Péter viharos multa tekinthet vissza. Származására nézve csak annyit lehet tudni, hogy a lelenc-házban nevelkedett. Ki volt az apja? Szegény vagy gazdag ember? Szürke polgár vagy magasrangú ur? És anyja? Munkásnő vagy főúri dáma? Nem folyt-e ereiben kék vér? Ki tudná megmondani? Abban az időben Budapest környékére vándorcirkusz telepedett le, amelynek igazgatója különösen fejlett, erős figyereket keresett.

Sulyt helyezett arra, hogy teljesen árva, apátlan, anyátlan legyen, aki nem vágyik majd vissza szüleihez. Éppen ezért a fővárosi lelencházhoz fordult, ahol Péter személyében meg is találta mindazokat a kellékeket, amelyeket üzleti szempontból fontosaknak tartott.

Az igazgató artistát szeretett volna belőle nevelni, de hova-tovább annyira hanyagnak és megbízhatatlannak bizonyult, hogy a legjobb szándékkal sem lehetett belőle embert faragni.

Hosszu ideig, mint segédmunkás tengette életét a cirkusznál, de az idővel mind jobban kifejlődő iszákos és verekedő természete miatt elbocsátották. Ismét Budapestre került és a Városligetben keresett alkalmazást. Volt kikiáltó, loápoló, jegyszédő és végül hintáslegény.

Az egyik körhinta közkedvelt alkalmazottja, mai értelemben „sztar”-ja volt, mikor a szemrevaló Zsuzsival megismerkedett, aki akkoriban került fel Budapestre. A lány apja falusi, földhözragadt, sokgyerekes szegény ember volt. Mihelyt fölcsperedett tehát a legidősebb gyereke, Zsuzsi, a fővárosba küldte őt szolgálni.

Zsuzsi egy falubeli leányismerősével ment ki először a vurstliba, akivel a sokféle látványosság után végül is a körhintánál állapodtak meg.

Pattogatott kukorica fogyasztása közben gyönyörködtek a csillogó hintókban, ágaskodó paripákban. Péter éppen el akarta indítani a hintát, mikor észrevette a bábmészködő lányokat. Mindjárt kinézte belőlük, hogy szeretnének felülni, csak nőgatni kell őket. Nem sokáig késett.

— Hahó! Gyűjtek már közelebb az a két gyönyörű bazsarózsa! — kiáltott éppen feléjük.

Zsuzsi bökösni kezdte barátját, hogy ő feleljen, mert hát inkább érti a városi nyelvet.

— Mibe kerül egy utazás? — kérdezte a lány.

— Tíz fillér! — felelte a legény.

— Kettőnek?

— Egy fráz! Külön-külön!

A lányok elővették zsebkendőjüket és a csücskébe kötött pénzt kezdték ovasgatni. Péter keményen beléjük karolt és már be is lödítette őket az egyik tükörrel diszített, piros bársonyüléses hintóba, mely fölé fából faragott fehér őrzőangyal hajolt, kitárt szárnyakkal. Péter elindította a hintát, azután a lányok kocsihoz ugrott és a Zsuzsi mellé simult, akinek fülebe dudolta a sipláda ropogós dallamát:

„Ujjé, a ligetben nagyszerű,
Ujjé, a ligetben jó...”

Zsuzsi nagyon boldognak és büszkének érezte magát, hogy ilyen kintintetés érte. Imponált neki a hatalmas, izmos legény, aki még a falujabeli Vasgyuró Jósánál is erősebb lehetett. De meg a városias külseje is tetszett neki, az apacsapka, piros cskos trikó, pepita-nadrág és a sárge cipő. Nem hitte volna, ha mondják is, hogy Péter azért választotta őt a két

leány közül, mert Zsuzsi butábbnak látszott és több pénze volt a zsebkendőnek a csücskében, mint a másiknak. Egy havi bére...

Zsuzsi ettől az időtől kezdve minden vasárnap ellátogatott a ligetbe, ahol pompásan szórakozott a hintáslegénnyel. Mikor késő ősszel becsukták a vustlit és Péter kereset nélkül maradt, többször példálózgatott a leány előtt, hogy költözzenek össze.

Mint ahogy Zsuzsi csak abban az esetben volt erre hajlandó, ha feleségül veszi, a legény kénytelen-kelletlen házasságra lépett vele. Péter egy este, ittás állapotban megverte a házfelügyelőt és ezért rövidesen távoznia kellett.

A mulatós természetű vőlegény, két ízben is nyakára hágott a házasság céljaira szánt összegnek, amelyet Zsuzsi adott át megtakarított pénzcsékjéből. Végül is saját magának kellett elintéznie mindent, nehogy a pénz harmadszor is a kocsmába vándoroljon.

Házasséletük egyébként szerencsésen indult meg, mert vice-házmesterséget kaptak. Nem sokáig maradhattak azonban e helyen, mert Péter egy este, ittás állapotban megverte a házfelügyelőt és ezért rövidesen távoznia kellett.

Másutt is próbálkoztak, de a férfi részeges természete miatt sehol sem tűrték meg őket. Évről-évre rosszabbodott a helyzetük. Időközben gyerekük is született. Péter alig-alig dolgozott, az asszony takarítónő, alkalmi munkát vállalt, de ebből még táplálkozásukra is alig jutott valami. Lejebb és lejebb csuszta, míg végül az Angyalföld legsötétebb helyén kötöttek ki, a Rákospatak mentén elterülő „grund”-on épült kéteshírű házban.

A szoba belseje, ahol Péterék laktak, megdöbbenő képet nyújt. Az üttötko-

pott falakat, az emlékezett óta lerakódott füst, piszok, barnás-szürke réteggel vonta be, amelyet itt-ott jó darab zöldes folt tarkított — a kiütköző penész.

A szobára nappal is homály borul, mert az ablakszemek betörték és helyüket keresztül-kasul szögezett lécek takarják, így hát csak a réseken át szűrődik be valami kis világosság.

Éjszakánként patkányok hancuroznak és rágszálják a padlót. Tulajdonképpen butorzatról nem beszélhetünk, legfeljebb csak összetakolt, butort helyettesítő darabokról lehet szó. Az ágyat például két kecskelábra rakott ajtó-rész pótolja, amit szétfolyó szalmatömeg borít. A takarót pedig valami szinpadi függönyféle, színehagyott, szakadozott anyag helyettesíti, melyet Péter még akkor „felejtett” magánál, mikor egyik mutatványosnál „dolgozott”.

Egyik sarokban deszkaláda hever, melyet tarka-barka ruhafoszalványok, rongydarabok takarnak. Ez a gyerekeknek a vacska, illetve „ágya”.

Már nyolcadik éve, hogy itt élnek. A helyzet azóta mit sem változott. Az asszony ma is szereti ezt a nagy darab, durva naplopót, aki őt üti-veri, ha nem teremti elő a részére szükséges ételt, italt és dohányt.

A nő hajnaltól-éjjelig dolgozik érte, a legnagyobb, legjobb falat Péteré, azután jó a gyerek és ha marad valami, akkor következik — ő Talán már nem is gondolkodik emberi lény, hanem közönséges gép, amely azonnal működni kezd, mielőtt kora reggel fölhuzzák és meg nem szünik dolgozni, míg a szerkezet le nem jár — késő estig. A gép csak egyszer romlott el. Az asszony ugyanis le akarta szoktatni férjét az iszákosságról és egy ízben nem adott neki pénzt.

(Folytatjuk)

Kend a pap?

Tiszteletes Borcza Áron bent ült a bibliotékájában.

Jó meleg volt odabent, csöndes, poros béke, és a sok könyv mozdítatlanul pihent a polcon, odakint tiszta hó borította a földet; s egyszerre csak rányitotta valaki az ajtót.

Kopogtatás, köszönés, nélkül lépett be egy ismeretlen paraszt-ember; vasvilla szemekkel oda-plántálta magát a pap elé és rákiáltott:

— Kend a pap?

Borcza Áron tiszteletes ur nem jött ki a sodrából. Öreg szeméit fölveté a csücsköt az emberre és nyugalmasan felelt:

— Én vónék, fiam!

— No hát akkor, — mondta megzavarodva a paraszt, aki mérges veszekedésre elkészülve, kénytelen volt most alább hagyni a hangot, — csak rugja szét

az ur a katedrját, mert rosszat prédikál belőle.

— Mit fiam? Mikor voltál templomba? Mit hallottál tőlem?

— Én ugyan semmit, — morgott a paraszt, — mer én nem járok olyan helyre... Bár a feleségem se járna. De az bevetődött a tennapi vasárnapon az ur templomába, — düljön össze! — Az az én bajom.

A dühös idegen nyalka ember volt, ólomptykés pásztorgunyát viselt. Meglátszott rajta, hogy juhász s a kampós botjával már nem dühösen, inkább kedvetlenül, szomorúan bökdöste a pádimentom kikopott görceit.

— Hát fiam, csak mond el a bajodat, sorba — biztatta az öreg pap.

— Ugy vót az, uram, — sóhajtott fel a juhász, — hogy

mikor én az Ágnyt elvettem, mert bacsu vagyok én, juhász, hát asszony kell nekem, a nélkül nem lehetvén élni, pedig jobb a nélkül, mint avval, mer ugy legalább meg van a békeség, ha koplal is az ember, mert könnyebb eltűnni az étlenséget, mint az örökös civakodást, mer olyan ember vagyok én, hogy inkább egy hétig nem eszek, mint egy óráig veszekedjek; a békeséget szeretem én, de ha mánn valaki szót szól, aztat nem szeretem én. Előbb ugyan elhallgattam, mer három esztendő házas ember létemre sokat bevéttem köszönettel, hanem hát az én Ágnyt azt a héttüro szentet is kihozná a békeségből, ha egyszer nekiereszti a ke-replőt... Hej uram, igaz pápista ember vagyok én, ha a feleségem csak kálomista is. Fica-modott vón ki a bokája a babájának, mikor az urhoz vitte keresztelni, mer akkor ü se fordult vón be a kelmétek kokasos templomába tennap!

Borcza Áron megcsóválta a fejét.

— Mit beszélsz ilyen sok boldot, édes fiam. Nem értek én ebből egy igét se. Hát mi bajod? Mond el.

— Mondja el az a szent nepomukos jóisten, az tán el tudja mondani, amennyit az én feleségem káral egy nap, mer annak ugyan be nem áll a szája, mint a malom zugása, csak ha éppen alszik, oszt belefagy a szó. Ha mánn messziről meghallom, a girincembe áll a hideg, s ijednek a fód alá is, ha lehetne, pedig tudom, hogy oda is utánam hallszana az Ágny hangja...

— Tán az a jótorku személy volt a feleséged, aki tegnap olyan buzgóan énekelt a templomban? Harmadik sorban ült szerül.

— Jó torka vót? Különb mint a klárinétnak? Akkor ü vót!

— Hallgatni is szépen hallgaltott a prédikációra.

— Az a baj! — kiáltott fel az ember olyan hangosan, maga is meghökkent tőle. — Az a baj, tom tudja, mi hogy esett! — s

hogy ugy fülelt. De még nagyobb baj, hogy az ur prédikált! Hogy lehet valaki pap létre ilyen pogány, hogy nyilván-ságosan prédikál minden népek füle hallatára, hogy megértsek. Annyit se tud az ur, hogy gyá-kul csálná meg a miskulanciá-ját, mint a mi papunk? Oda bizony elereszteném a feleségemet, hogy az az én jóistenem változtassa meg a hitit! Többet ne tenné a lábát kálomista templomba.

— Ne beszélj itt össze-vissza! — kiáltott rá megharagudva a pap. — Mi baj?

— Mi baj! — morgott a juhász s véres szeméit elfordította az ablakra, amelyen át meglátta a templomot. — Az a baj, hogy nem rogyott össze a váj-jog gránárium, dütsse egymásra a sarkát a szél...

A juhász komoran elhallgatott, rátámaszkodott a botjára s maga elé meredt. A pap is gondolkodott egyet s akkor nagy lelki nyugalommal szolt:

— Vigyázz a nyelvedre, fiam, mert baj lesz.

— Baj? Van mánn! Ha esse elég!...

— Mi hát a baj, no?

— Mi?

— Mi!

— Az, hogy az ur prédikált... Az mánn igaz, hogy nem is hall jót az ember, ha csak a kocsmába nem.

— Ott mit hallottál?

— Csak csupa jót. Aszonták a népek, hogy ha nem szeretem a feleségemet, kergetsem el.

Ezzel ránézett a papra, hogy ebből érthet. Aztán csendesen, békésen magyarázgatta tovább.

— Én, uram, osztán össze is szedtem ami kis kurázsit szorult a csizmaszárbá, osztán szembe-szálltam avval a sárkánnyal, a feleségemmel, oszt ugy elvertem uram, de ugy, hogy mánn azt hittem, ép csontja se marad.

— Ó te Isten nélkül való! — szörnyedt el a pap.

— Hát bizony Isten ide, Isten oda, csak hogy ez az én jó bo-

örömmel fellélegzett az ember s vidáman folytatta. — Ej, de kegyetlen meg is haragudott az Ágny, aszonta, hogy itt hágy! A kell nekem éppen! Ugy ká-caghattam vóna, mánn azt hittem boldog ember lesz belőlem. Megszabadulok a földi purgatórium-tól...

— Hát aztán.

— Hát osztán, — folytatta jó-üzien az ember, — az én Ágnyt össze is szedte a mi ringye-rongya vót, ó be is szerettem látni. Ugy segitettem vóna neki! Osztán tennap reggel bejött a faluba, hogy szekeret kerit, aki elvigye. Hej be jó napom vót tennap, uram!

Nagyot sóhajtott és elkedvetlenedett.

— No, no. Tovább fiam. Mi lett?

— Mi? A lett, hogy bevitte a sátán a templomba; oszt ott az ur mingyán miről prédikált neki? Mi?

— Megállj csak fiam! Pál apostol I. Kor. VII. 10. volt a textus: „nem én, hanem az Ur hagyja, hogy: az lasszony az ő férjét el ne hágyja.”

Az ember megtorpant és föl-szegte a fejét.

— Hát így sül ki az igazság. Aki erre-arra! Hogy mer az ur más becsületes ember dolgába beleavatkozni? Akkor most mánn értem, hogy mér jött haza a feleségem szeker helyett gyalog! Osztán csak a nyakamba esett, hogy ü mánn nem haragszik, aszondi, hogy aszondi ü kibékül!

— Hisz akkor jól van! — kiáltott örömmel a pap.

— Jól a gyehehnába! — ri-

koltotta az ember. — Most! Tél-viz idején! Össze vagyok zárva avval a sárkánnyal! Hogy mer az ur belekottyanni az én feleségembe...

— De fiam!

— De fiam! — mennydörgött a vad ember. — Egy ilyen más-boldogsága-ellen-áskálódó bűnös léleknek! Köszönje az ur, hogy csendes ember vagyok!... Amér ellenem szegődött! Pap dóga ez? Hova menjek én már, ha még a pap is ellenem esküdött! Nem szégyenli az ur az Istentül? Ki meri mondani, hogy kend a pap! Phi!

Sarkon fordult, otthagya tiszteletes Borcza Áron urat s bevágta maga után az ajtót.

A pap pediglen, elmenvén a csöndjét háborító pogány ember, ismét csibukjára fordítá vala szeméit.

This Is Our Battle

Courtesy of Country Gentlemen

AMERIKAI MAGYAROK!

Ne legyen pusztába való kiáltás az, amit washingtoni kormányunk az alanti felhívásban mond nekünk

Let Your Answer to Bombs Be—BONDS!

We are fighting enemies who will stop at nothing. With our homes, our very lives at stake, shall we stop short of giving our dimes and dollars for Defense? Buy Defense Bonds and Stamps every day, every week. Buy as if your very life depended upon it. It does!

VEGYEN MINDENKI MA DEFENSE BONDOT!

WELCH, W. VA.

HA ÜZLETUNKBEN VÁSÁROL,
SOK PÉNZT TAKARIT MEG!

Mindhárom városban sok derék magyar
vevőnk van. — Ezúton küldjük nekik
üdvözlőnk!

CLARK

HARDWARE & FURNITURE CO.

Northfork, W. Va. Kimball, W. Va.
Welch, W. Va.

BETÉTEI BIZTOSITVA VANNAK
A környék magyarjainak küldjük
ÜDVÖZLETUNKET

A banküzlet minden ágában szíve-
sen állunk rendelkezésükre.

**McDowell County
National Bank**

Welch, W. Va.
BUY WAR BONDS REGULARLY

WHEELING, W. VA.

MINDÉG ÉRTÉKELTÜK A MAGYAROK BIZALMAT
Kepner Funeral Home

Wheeling, W. Va.
Tel. Whg. 1617

Crider Funeral Home

Elm Grove, W. Va.
Tel. Elm Gr. 2920

South Side Kepner Funeral Home

36th & Jacob St.
Tel. Whg 840

Méltányos áron a legtekintélyesebb temetkezési és betegszállítási kiszolgálást adjuk (43-IV-30)

ST. CLAIRSVILLE, OHIO

ÜZLETUNKBEN
BÁRMELY ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOT
BESZEREZHET!

The Community Lumber Co.

QUALITY BUILDING MATERIAL
St. Clairsville, Ohio Telefon 215

Mindig Bizalommal Fordulhat
Az Amerikai Magyar Református Egyesület
BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztosságu életbiztosítást akar magának vagy
családja tagjainak. Beállítás 1-től 60 éves korig. Gyermek
havi 25c-ért \$500-os biztosítást kaphatnak. A rendes biz-
tosítás mellé dupla baleset és 45 éves korig betegsé-
giztosítás is szerezhető.

District Manager

REV. JULIUS MELEGH, D. D.

537 Richwood Ave Morgantown, W. Va.
Telefon: Morgantown 9641

49 POCAHONTAS, VA.

Jegyző: Kovács Pál

75 RED JACKET, W. Va.

Jegyző: Mosolygó István

85 BROWNSVILLE, PA.

Jegyző: Szarka Ferenc

152 UNIONTOWN, PA.

Jegyző: Holló János

153 MORGANTOWN, W. Va.

Jegyző: Molnár Géza

173 THORPE, W. Va.

Jegyző: Radnóci József

204 LYNCH, KY.

Jegyző: Barthá Gábor

206 CAPELS, W. Va.

Jegyző: Buckman Sándor

212 BARRACKVILLE, W. Va.

Jegyző: Fullajtár István

213 LOGAN, W. Va.

Jegyző: Németh József

222 RIVESVILLE, W. Va.

Jegyző: Kropok Miklós

224 SMOCK, PA.

Jegyző: Bencze István

248 BECKLEY, W. Va.

Jegyző: Hajnal József

257 GREENSBORO, Pa.

Jegyző: A Distr. Manager

291 BOOTH, PA.

Jegyző: Sárközi Imréné

296 IDAMAX, W. Va.

Jegyző: Sike Jeremiás

304 CHATTAROY, W. Va.

Jegyző: Gaál Antalné

306 GALLOWAY, W. Va.

Jegyző: Varga József

316 SABRATON, W. Va.

Jegyző: Orosz András

317 BOBTOWN, PA.

Jegyző: Sereg András

322 PHELPS, KY.

Jegyző: Ifj. Kabai János

331 FILBERT, W. Va.

Jegyző: Holp György

332 CARETTA, W. Va.

Jegyző: Török Gábor

343 WHEELWRIGHT, KY.

Jegyző: Markó József

353 HICKORY, VA.

Jegyző: Ifj. Kelemen István

VALASSZA KI melyik osztály van legközelebb az ön lakó-
helyéhez s lépjen érintkezésbe felvétele felől a kalauzban
feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást

The
**HUNGARIAN REFORMED FEDERATION
OF AMERICA**

Kossuth Building 1726 Pennsylvania Ave
Washington, D. C.

SZAKÁCS IMRE IRJA:

E lapban megjelent egyik ko-
rábbi cikkemben azt írtam, hogy
valamikor majd irni fogok az
ugynevezett egyke-rendszerről.
Azóta már sokat gondolkoztam
az ígéretemen, de az írást csak
huztam-halasztottam, vagyis ke-
rülgettem, mint a macska a for-
ró kását. Az is attól fél, hogy a
kása megéretti a száját, én pedig
világért sem akartam volna
megbántani senkit sem. Már-
pedig az egyke-rendszerről na-
gyon bajos lenne úgy írni, hogy
az mindenkinek a tetszésével ta-
lálkozzék és hogy egyesek sért-
ve ne érezzék magukat. E lap
december 9-iki számában olvas-
tam egy cikket, amelyben töb-
bek között ez áll: Sokat lehetne
arról is beszélni, hogy magában
a jelenlegi Egyesült Államok-
ban nem lenne-e kitűnő hatása
egy nagyobb bevándorlásnak,
mikor az egyke rendszer mahol-
nap népteleníteni fogja az or-
szágot.

Ez a kijelentés és még egy
másik ok késztetett most arra,
hogy az alábbiakat megírom,
de arra a másik bizonyos okra
majd csak később térek rá. Nos
az ugynevezett egyke-rendszerről
nagyon sokat lehetett már
hallani úgy a különféle lapok,
valamint a magazinok hasábjá-
in. De az azt feszegető írók egy-
öntetűen megegyeznek abban,
hogy az egyke-rendszer nemzeti
veszedelmet jelent. Nem-e nem-
zeti veszedelmét már az a tény,
hogy egyes országokban már ar-
ra kell gondolni, hogy az ország
elnéptelenedését, illetve a nem-
zeti veszedelmét a bevándorlással
egyensúlyozzák legalább is
valamennyire. Most pedig itél-
jük meg a dolgot egyéni szem-
pontból. Én az egyke-rendszert
a magam részéről helytelenítem,
de ugyanakkor én lennék a leg-
első, aki kész lenne azt az em-
bert a legközelebbi lámpavasra
felhuzni, aki meg akarná szab-
ni, vagyis elő akarná írni a nők-
nek, hogy hány gyermeket szül-
jenek. Én a nőknek a férfiaké-
vel egyenlő jogát világleletem-
ben mindenkor elismerem. Sze-
rintem nekik teljes joguk van
arra, hogy az életüket úgy ren-
dezzék be, és úgy éljék, amint
ők azt akarják, vagyis a leg-
jobbunk lássák, de ugyanakkor
rá kell gondolni arra is, hogy az
ember társaslény és mint ilyen,
szüksége van a társadalomra,
mert képzeljük csak el, hogy mi-
lyen élete lenne egy emberpár-
nak, ha kitennék őket egy olyan
világrészre, ahol csak ketten
lennének. Vajon milyen életük
lenne azoknak egyedül és meny-
nyire nélkülöznek a társadal-
mat? Igaz, hogy a társadalom-
nak is szüksége van minden
egyik tagjára, sőt azokra köte-
lezettségeket is ró, mert a tár-
sadalom minden egyes tagjának
kötelessége, hogy azt a társadal-
mat segítse a létezésében. Már
pedig az egyke-rendszer cseppet
sem segíti elő a társadalom léte-
zését. Mint fentebb is jeleztem,
én a nőknek mindenkor elisme-
rem azt a jogát, hogy ők szab-
hassák meg, hogy az anyagi
helyzetük, vagy egészségük
szempontjából mennyi gyerme-
ket szüljenek. Én egy nőt sem
tudnék az erre vonatkozó jogai-
nak a gyakorlásáért megítélni,
mert szerintem az az ő dolga.

Vannak nők, akiknek még
egy gyermek sem kell, vannak,
akiknek egy kell, vannak, akik
esetleg megengedik három-négy
gyermek létezését és ott pontot
tesznek a további gyermeklét
lehetőségére. Ez az ő saját biz-
niszük, ahhoz senkinek a vilá-
gon egyáltalán semmi köze. —
Vannak nők, akik szülnék há-
rom vagy négy gyermeket és
több nincsen nekik, vagyis nem
adatik nekik több, még ha akar-
nák is. Az ilyen nők között na-
gyon sok van olyan, aki a sok-
gyermekes szülőket a szó szoros
értelmében lenézi és azt mond-
ja, hogy ő bizony így tenne, ő
bizony úgy tenne, ő elrúgná ma-
gától az a telhetetlen férjét.
Ámbár tisztelet a kivételnek, de

az ilyen nők adták meg nekem
a legfőbb okot, hogy jelen so-
raimat megírom, mert azoknak
a nőknek tudniuk kellene, amint
hogy tudják is, hogy a több
gyermek nem a telhetetlen férj-
től függ, vagyis ahol sok a gye-
rek, az egyáltalán nem annak
a bizonyítéka, hogy a férj telhe-
tetlen.

Hány olyan anya van, akinek
van három vagy négy fiugyer-
meke és amely anya mennyire
szeretné, mennyire óhajtana,
hogy csak még egy kisleánya
születne, viszont megfordítva,
hány három vagy négy leány-
gyermekes anya és apa epeke-
dik legalább még csak egy fiu-
gyermekért, de nem adatik meg
neki. Ezek a kedves anyák a
legfőbb élő bizonyítékai annak,
hogy a sokgyermekes családpá-
kat ért vádak nem egyebek,
mint rosszakaratu farizeus vá-
daskodások.

Az egyke-rendszer hívei azzal
vélik a gyermeklét korlátozá-
sát, vagy a teljes egyke-rend-
szert, hogy a sok gyermek átok
a családra, mert nem lehet őket
kellőképpen felnevelni. Én ezek-
kel a világról sem szándékozom
vitatkozni, mert hát a gyermek-
nevelés mindenkinek az egyéni
dolga. Olyanok, akik nem tud-
nának elképzelni olyan esetet,
hogy egy gyermeket fel lehetne
nevelni anélkül is, hogy ha an-
nak nem vennék minden nap-
ra legalább is két tucatnyi öl-
tözetet és nem hordanának neki
össze egy kirakatravaló drága
játékszert, amiket a gyermek
egyszeri látás után ottant dob-
el magától. Én például ismer-
tem már sok 10—12 gyermekes
családot, de még egyet sem lát-
tam, ahol a gyermekek éhen-
haltak volna. Nagyon is kétes
vagyok abban, hogy egy elké-
nyeztetett gyermekből valami
értékes és hasznos tagja lenne
a társadalomnak. Akik a gyer-
meklét korlátozásának, vagy
pedig az egyke-rendszernek a
hívei, akik azt a felnevelési ne-
hezségekkel okolják meg, mit
szólnak ahhoz, hogy a teljesen
jómódu gazdagok között még
jobbban divatban van az egyke-
rendszer és a gyermeklét
korlátozása. Azok már csak nem
félhetnek attól, hogy a gyerme-
keket nem tudják majd felne-
velni?

Most pedig tekintsük az egy-
ke-rendszert vallási szempont-
ból. Nem tudom, de legalább is
nem hiszem, hogy csak egy ke-
resztény vallás is lenne, amely

az egyke-rendszert, mint a gyer-
meklét korlátozását el ne itél-
né. A vallás arra tanít bennün-
ket, hogy a gyermek Isten áldá-
sa, hiszen a Megváltó is azt
mondta, hogy: engedjétek hoz-
záam a kisdedeket, mert ilyeneké
a mennyek országa.

Hát én a magam részéről egy-
általán nem tudom sem az egy-
kerendszert, sem a gyermeklét
korlátozását összeegyeztetni
a vallási felfogással, mert ha
egy leendő életet elfojtunk, il-
letve még a csirájában megse-
misítünk, ha az Isten áldását
csakugy egyszerűen visszautá-
sítjuk, az csak azzal jelezhető,
amit egyszer az egyik vidéki an-
golyelvű napilapban olvastam,
hogy: sokan azt gondolják, hogy
mivel ők a hétnek az egyik nap-
ján a templomba mennek, tehát
a többi hat napon nekik már
akármit is szabad csinálni.

Most pedig tekintsük a rend-
szert egészségi szempontból.
Ugyebár hány szegény munkás-
asszony teszi tönkre az egészsé-
gét és az egész életét azzal, hogy
igyekezik a gyermeklétől sza-
badulni. Amit ezek a szerencsét-
len teremtesek az orvosra meg
patikára költenek, abból egész
bátran fel lehetne még nevelni
egy-két gyereket és nem is kel-
lene annyit szenvedni. No de
amint azt már előbb is kije-
lentettem, intézze csak a sorsát
mindenki úgy, ahogyan azt leg-
jobbunk látja, csak az ég sze-
relmére, hagyjanak fel egyesek
azzal a szokással, hogy a sok-
gyermekes szülőket egyenesen
lenézik és a sokgyermekes csa-
ládpákat azzal vádolják, hogy
azok szemtelenül telhetetlenek.
Ez az én álláspontom az egyke-
rendszert illetőleg és ha vélemé-
nyem nyilvánításában olyan ki-
fejezést használtam, amit valaki
talán sértőnek tartana magára,
ugy én a legőszintébb jóakarattal
jelenthetem ki, hogy a vélt
sértés csakis az én tudtom és
akaratomon kívül történhetett,
amiért én bocsánatot kérek.

Vele van-e Ön a katonáinkkal
lélekben? Gondoskodik-e, hogy
töltény jusson az ágyukba?
Vásárol-e War Bondot?

Ajándékba

UJSÁGOT

csak a pletyka hordhat, de komoly és
értékes lapvállalat nem adhat, mert a
pletyka nem kerül pénzbe, ahhoz csak
pergő nyelv kell, de a lapért fizetni
kell a nyomdának, a postának, a mun-
katársnak, a háziurnak, az adóhivatal-
nak. Fizetni bizony, mert a

Szegény embert

ág is huzza

es gondját a nóta szerint a jó Isten
birja,

EZEN PEDIG CSAK AZ IGEN TISZ-
TELT OLVASÓ SEGITHET, HA BE-
KÜLDI AZ ELŐFIZETÉST MINDEN
KÉSEDELEM NÉLKÜL

MA!

MA!

OLVASSA A

SZABADSÁGOT

az amerikai magyarság 52 éves

napilapját

A legjobb amerikai magyar írók írásai jelennek

meg napról-napra a Szabadságban.

Heti melléklete kitűnő elbeszéléseket, izgalmas
regényfolytatást tartalmaz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: egy évre

\$7.00, félévre \$4.00

és negyedévre \$2.25

Főiroda: 1736 East 22th St. Cleveland O.

West Virginia, Virginia, Kentucky, Kelet Ohio és
Pennsylvania bányászai küldjék előfizetéseiket erre
a címre:

SZABADSÁG

239 FOURTH AVENUE
PITTSBURGH, PA.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

McMECHEN, WEST VIRGINIA

A legkisebb részletre is lelkiismeretes
körültekintéssel vigyázunk.

B. W. RIGGS

FUNERAL HOMES

AMBULANCE SERVICE

Moundsville, W. Va. Telefon 610

McMechen, W. Va. - Tel. Benwood 99

NORTON, VA.

HIVJON FEL
BENNÜNKET

mikor a baj szomorú órája
elérkezik. — Hálásan kö-
szönjük a környék magyar-
ságának pártfogását.

FRED H. KING

FUNERAL DIRECTOR AND EMBALMER

Telefon: Iroda 192

Telefon: Lakás 78

926 Park Ave

Norton, Va.

LOGAN, WEST VIRGINIA

ÜDVÖZÖLJÜK
A KÖRNYÉK MAGYARSÁGAT
KEDVELT UJSÁGJUK UTJÁN!
Mindig hálásan gondolunk pártfo-
gásukra és azt iparkodni fogunk a
jövőben is kiérdemelni.

COTTAGE FLOWER SHOP

Logan, W. Va.

215 Main Street

Telefon 913

MULLENS, W. VA.

CSAKIS ELSŐRANGU,
általánosan hirdetett árucikkeket áru-
lunk. A hires HART-SCHAFFNER-
MARX RUHAK, DOBBS és STETSON
KALAPOK, WILSON INGEK, PIONEER
ÖVEK, NUNN-BUSH CIPŐK, stb., stb.

N. D. TRENT CO.

Mullens, West Virginia

Köszönjük a magyarság pártfogását!

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS

Az alulírt elismerem és bizonyítom, hogy meghalt férjem, Komlósy András után a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGTŐL az esedékes 1000 (Egyszer) dollár haláleseti összegét a szükséges iratok beküldése után AZONAN MEGKAPTAM, amit Demeter Istvánnak, mint a 464-ik osztály ügykezelőjének az után vettem kézhez.

Ezért a gyors és pontos elintézésért ezúton is hálás köszönetet mondok és jólélekkel ajánlom mindenkinek, aki önmagáról és családjáról jól akar gondoskodni, az iratkozzon be a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGBE.

Kelt: Homer City, Pa. 1943. december 13.

MRS. ANDREW KOMLOSY

Verbának igaza lenne...?

(Folytatás az első oldalról)

bányászok kilencvenkilenc százaléka úgy gondolkozik, mint az általam közölt levélnek az írója. Tetszenek emlékezni, az a bányász azt állította, hogy Roosevelt elnök a bányászok első számú ellensége, a C.I.O. vezérei pedig a második számúak.

Verba Sándor igazmondását én a világért sem akarom kétségbevonni, mégis azt kell mondanom: én azt hiszem: téved.

Lehet, az ő lakhelyén is akadnak olyanok, akik John L. Lewis hajcsárját nyomán azt hangoztatják, hogy Roosevelt elnök első, Phillip Murray pedig második számú ellenségei a bányászoknak.

De azt képtelen vagyok elhinni, hogy a bányászok kilencvenkilenc százaléka így gondolkozzon.

Mondom, járom a bányatelepeket és beszélgetek a gránátszokkal.

A szóbanforgó levél megjelenése után is voltam kint jó néhány bányatelepen. Elkeseredettek a bányászok — de nem nevezik Franklin D. Rooseveltet No. 1. és Phillip Murryt No. 2. ellenségnek.

Hívja el nekem Verba testvér, a bányászok sokkal értelmesebbek annál, minthogy ne látnák az új játékokat, amit most John L. Lewis üzeni akar velük.

Belelátunk a kártyáiba és tudják, hogy csatlósai, szervezőik, local vezetők azért igyekeznek a bányászokat minden módon Franklin D. Roosevelten ellenizgatni — mert 1944-ben szeretné a bányászok szavazatát a republikánus pártnak szállítani.

John L. Lewis legnagyobb bűnének azt tartom, hogy Amerika bányászait eszközül használja politikai játékaikhoz. Hogy nincsen tekintettel arra a kártra, amit a bányászoknak okozhat politikai játékaival, nem veszi tekintetbe, hogy százazrek sorára lehet hatással az ő politikai kirándulása. John L. Lewis csak egy érdekelt ismer: John L. Lewiset.

Azt mondja Verba Sándor, az amerikai sajtó felfújta John L. Lewist mumusnak és őt teszi mindenért felelőssé.

Igaz van ebben Verba Sándornak. De az érem másik oldalán is meg kell nézni.

Az amerikai sajtó nem véletlenül csinált John L. Lewist mumust, hanem mert — John L. Lewis így akarta.

Emlékeztetnem kell Verba Sándort azokra a nyilatkozatokra, amiket a United Mine Workers of America elnöke ennek az évnék tavaszán, a tárgyalások megkezdése előtt adott a sajtónak. Szinte azt mondta, minden az történik a bányáiparban a szerződés lejártá után, amit ő akar, hogy történjen. Emlékeztetnem kell arra a nyilatkozatra, amit válaszul adott a bányatársaságoknak, amikor azt kérték tőle, hogy valamivel előbb kezdjék meg a tárgyalásokat — februárban volt ez, — hogy a szerződés készen legyen, mire a régi lejárt.

Olyan pökhendi módon válaszolt, annyira elbizakodottan, hogy nem csoda, ha aztán az amerikai sajtó mumust épített belőle.

Verba testvér azt kérde, milyen hatalom van ennek az embernek a kezében.

Megmutatta, amikor négyszer kivette egy esztendő alatt a bányászokat a munkából.

Ne tessék azt mondani, hogy a bányászok fűtyölnek a szavára. Nem tették azt, amikor hívó szavára az elnök többszöri kérése ellenére is — hallgattak.

Munkába is bizony mindig csak akkor mentek vissza, amikor John L. Lewis fűtyentett. Addig elnöki kérésre se hallgattak.

Hogy az ország azt hiszi, miszerint John L. Lewis javítást harcolt ki — és nem több munkát kapják a többiektől, — abban is része van John L. Lewisnak. Tessék csak elolvasni a United Mine Workers Journal utolsó két számaiban a diadalt hangoztató cikkeket. Ahelyett, hogy a United Mine Workers of America mindent elkövetne, hogy az ország közvéleményét felvilágosítsanak voltaképpen mi az igazi helyzet a bányászok fizetése ügyében: segítenek elhítni, hogy valóban javítást kaptak a bányászok.

Lewis akarja ezt így, mert azt reméli, hírhedt ötvenedik kerületének szervezése jobban fog menni, ha a más iparokban dolgozó munkások sokat hallanak arról, hogy ő milyen remek javítást vívott ki bányászainak.

Arról bizony nem beszélnek, hogy a régi 1 dolláros órabérékhez 97 centes lett, hogy a bányász csak akkor juthat a külön másféloráért az 1 dollár 50 centhez, ha hat napot dolgozik. Se arról, hogy a Bossok mennyi becselenséget követnek el mostanában a tiszta szén követelésével.

A 15 perces lunch idő is John L. Lewis patentje, aki minden áldozatra hajlandó volt, csak hogy úgy tűntethesse fel a csatát végéig, mintha ő lenne a győztes.

A lekötöttség azonban Verba testvér, nemcsak a bányász terhe, de minden munkásé, aki hadiiparban dolgozik. Egyetlen munkás se mozdulhat, ha előző munkahelyéről nem mutat fel elbocsátót. A háború hozta ennek az intézkedésnek a kényszerét — és amit ma hadiérdekből teszünk, bele kell nyugodni.

Azt sem irhatom alá, hogy csakis a bányáiparban dolgoznak kilenc órákat Mr. Verba, mert hiszen ma a legtöbb iparban régen sokkal többet dolgoznak. A nyolc óras munkanap ma már ritkaság. Természetesen azonban, hogy a nyolc órás felüli munkáért mindenütt másfélszeres béreket fizetnek.

Sajnos: igaz, mi nem tudjuk megváltoztatni a helyzetet. Fáj nekem is a bányászok helyzete, hiszen köztük élet, ők az én barátaim, akik baja az enyém is. A szerződés körüli hercehurcáért nemcsak ő felelős, de a War Labor Board is, de hogy a bányászok keresete ma sincsen arányban a más iparokban dolgozó munkásokéval: az az ő bűne, mert elárulta a bányászokat, amikor az acél-trust után futott, CIO elnök korában.

És újra csak arra kérem a magyar bányászokat tartsák nyitva szemüket.

Legyenek résen és ne hagyják magukat Lewis csatlósaitól félrevezetni, amikor köztük az ellen az ember ellen akarnak hangulatot teremteni;

EGYHÁZI HIREK

BÁNYAVIDÉKI EGYHÁZAK
Közl: Meleg Gyula, lelkész

LOGAN, W. VA.

KARACSONYI ÜNNEPEK alkalmából logani egyházunkban december 19-én, ünnepeltői vasárnap terítettük meg az Uraszatalt, amelyhez 17 hittestvérünk járult. A szentjegyeket az alkalommal Kish Géza gondnok és neje ajándékozták. Köszönet érte.

SZOLGÁLATI ZASZLONKAT alig egy hónappal ezelőtt avattuk fel s ma már egyik kék csillagát arany csillaggal kellett fölcsereálnünk. Ifj. Bohoney József fiatal testvérünk szülei táviratot kaptak, hogy fiuk az olasz harctéren megsebesült és kilenc napi szenvedés után meg is halt.

Ifj. Bohoney József ez év március 15-én vonult be s alig két hónapja ment át az európai hadszíntérre, ahol oly gyorsan érte utól a halál. Fiatal, mindösszesen 20 éves gyermekember volt, aki azonban már bevonulása előtt egész embernek mutatta magát, mert egész munkát végzett Man, W. Va. szénbányáiban. Szülei a Szatmár megyei Nagykárolyból jöttek Amerikába, de már ő itt született Pennsylvániában. A hadseregben még három másik fivére szolgált. Gyászos elhunytá alkalmából, noha a róm. kat. egyházhoz tartozott, külön emlékeztünk meg róla s bizony, nem maradt szem szárazon, amikor a fiatal hősi halottról emlékeztünk. Mindnyájunk részvétele nyihitse a szülők és nagyszülők mélységes fájdalomát.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-IK FIOKJA TAGJAINAK FIGYELMÉBE

Tisztelettel értesítjük tagtársainkat, hogy évi gyűlésünket 1944 január 16-án, vasárnap délután egy órai kezdettel tartjuk a titkár lakásán (Williamson, New Camp, házszám 36), amikorra is az új tisztikar is választásra kerül.

Kérjük tagtársainkat, hogy legalább ezen a gyűlésen legyenek szívesek megjelenni. A tisztikari választáson kívül is fontos ügyekben kell döntenünk és így nagy szükség lenne arra, hogy ezen a gyűlésen minden tag megjelenjen.

Egyben köszönjük tagtársainknak a belénk helyezett bizalmat és boldog új évet kívánunk mindnyájuknak.

Sitko István, elnök
Younger István, ügykezelő
Williamson, New Camp
Jan 6, 13

FLU A BANYASZOK KÖZT

Pennsylvania állam bányahivatala jelenti, hogy az államban a múlt héten csökkent a termelés, mert a bányászok közül nagyon sokan elmaradtak a munkából flu következtében.

Szerencsére a betegség lefolyása a legtöbb esetben könnyű volt, hamar kilábalnak abból, akik azt megkapták és így remélhető, hogy az ünnep után újra rendesebben dolgoznak majd az állam bányáiban.

akinek annyit köszönhetnek. Azt mondhatnám: mindent. Szervezetem, öreg koruk nyugalmát és Istenem de sokat is jelent ez, Hány, de hány öreg magyart fog ez megmenteni a szegény háztól.

Mikor Roosevelt elleni gyűlöletet hirtelen köztük, mindig gondolkodnak arra, hogy ez már az 1944 évi elnökválasztási harchoz tartozik. John L. Lewis akkor akar véglegesen leszámolni nagy elnökünkkel és akkorra készítette elő a tájat a bányászok között.

Békesség velünk Verba testvér és nagyon köszönöm jó kívánságait és viszonozom azt a hozzáadással, hogy jó egészséget is kívánok.

FÁY FISHER ANDOR.

Lewis megint kezdi

(Folytatás az első oldalról)

teket — a United Mine Workers hírhedt ötvenedik kerületébe.

West Virginia északi részében Monongalia megyében adta ki egy bánya felügyelő személyzetnek az első chartert egy localnak, most szervezték a másodikat Grant Town, W. Va.-ban a Koppers Coal Co. No. 1 bányájánál.

A bányatársaságok természetesen jelentették Washingtonnak az esetet és a bányászok el lehetnek készülve arra, hogy a United Mine Workers, illetőleg John L. Lewis újra olyan bizonydalomba keveredik, aminek az árát sajnos, megint csak a bányászok fogják megfizetni.

A hírhedt ötvenedik kerület, ahová most a bányahivatalnokokat, foremanokat és superintendenteket akarja szervezni, tudvalóvól kedves leányának, Katherinának a birodalma és semmi áldozatot se kímél kedves papája, hogy azt alaposan kiépitse.

HALÁLOZÁS

Connellsville, Pa. — Ujra elment egy derék magyar bányász az örök hazába. Azok közül való, akik egyházakat alapítottak, egyleti fiókokban tevékenykedtek. Malomka János hagyott itt bennünket, aki alapító tagja volt a connellsvillei Szent Imre róm. kat. magyar egyháznak és akinek az esküvéje volt az első eskü ebben a templomban.

A megboldogult 1881-ben született Ung megyében Nagyrát községben és szülei 1900-ban jött ebbe az országra. A híres Leisemring No. 3 Frick-bányában vágta a szénét több mint 30 évig, de az utolsó 18 évben egészségi állapota miatt már csak házkörüli reparálásokat tudott végezni, 11 év előtt kezdődött betegsége, 10 éve, hogy munkaképtelen volt.

A derék bajtárs december 9-én adta vissza lelkét teremtetőnek és temetése igen nagy részvét mellett ment végbe.

Siratják: bánatos özvegye, szül. Szerencsés Erzsébet, akivel 1905 május 20-án kelt egybe, leányai: Kaenay Albertné és Sklenár Jánosné, Salem, N. J.-ben, Sklenár Melvinné, So. Connellsvilleben, férjével és két kis unoka: Sklenár Róbert és Sklenár Betty Ann.

LÁTOGATÓBAN VOLT

Gary, W. Va. — Lázár László és neje leánya, Irén, aki Bowling Green, Ky.-ban collegeben tanult, a karácsonyi ünnepeket szülei házában töltötte.

TÜZ A BANYÁBAN

A Pittsburgh Coal Co. Montour No. 4 bányájában Hills Stationon tűz ütött ki a bányában. Napokig tartott, míg el tudták oltani. Több mint hat száz munkást lökött ki a munkából a tűz. A szövetségi és állami felügyelők, mielőtt a bányászokat visszaengedték volna munkába, alapos vizsgálatot tartottak abban a részben, ahol a tűz pusztított.

Szerkesztői Üzenetek

Lázár László, Gary, W. Va. — A pénzt megkaptam és azt kívánsága szerint könyveltem. Köszönet szíves fáradozásáért. Szív. üdv.

Horváth György, McMeen, W. Va. — Önnök is szól ez az üzenet. Szív. üdv.

Tóth János, Pittsburgh, Pa. — Önnök is. Nem láttam az említett szerkesztői üzenetet. Szív. üdv.

Vizi János, Logan. — Köszönet szíves soraiért és újságkivágásokért. Szív. üdv.

Bodor József, St. Paul, Va. — Köszönet a szíves fáradozásért. A pénzt kívánsága szerint számoltam. A jókívánságait is köszönöm és viszonozom azt. — Szív. üdv.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Szücs Imre, Mt. Hope, W. Va. és Beckley és vidéke
Balázs János, Berwind, W. Va.
Bényi Pál, Keystone, W. Va., Land graft, W. Va., Eckman, W. Va.
Vivian, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Gyöngyösi István, Nellis, W. Va.
Podor János, Galloway, W. Va.
Hoffman János, Carretta, W. Va., Coal wocd, W. Va.
Horváth György, McMeen, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth, Everetts ville, Rivesville, Lowesville, Na tional, W. Va.
Kotroczó L. György, Welch, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary Thorpe, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Máté István, Weirton, W. Va., New Cumberland, W. Va., Hollydays Cove, W. Va., Follansbee, W. Va.
Wellsburg, W. Va.
Molnár Géza, Morgantown, W. Va.
Mona, W. Va., Osage, W. Va.
Purslove, W. Va., Jere, W. Va.
Star City, W. Va., Sabraton, W. Va., Madsville, W. Va., Case ville, W. Va.

Nagy József, Glen Alum, W. Va.
Pálkai E. Dénes, Colliers, W. Va.
Sittu István, Williamson, W. Va.
Soltesz István, Helen, W. Va.
PENNSYLVANIA
Julius Bakos, La Belle, Pa.
Bódis Géza, Yatesboro, Rural Valley Nu Mine, Pa.
Bozsnák József, Rossiter, Pa.
Darnay József, Frederickstown és Vestaburg, W. Va.
Esk Mihály, Renton, Pa.
Eperjess István, Johnstown, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Kali Antal, Bobtown, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, W. Va.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sittó János, Windber, Pa.
Szakács Imre, Barnesboro, Pa.
Férni Dániel, Clarksville, Pa.
Schleiminger József, Beaverdale, Pa.
Dunio, Pa. és Loydell, Pa.
Torda András, Calnbrook és Centra City, Pa.
Tóth János, Pittsburg, Pa., Duquesne, Pa., Homestead, Pa., Eas Pittsburg, Pa.
Tóth Károly, Studa, Pa.
Virág Gábor, Avella, Cuddy, Mor gan, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO
Érsek József, Adena, Dillonvale, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Pásztor János, Tiltonsville, Rayland Smithfield, Yorkville, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Molnár József, Glouster, O.
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, St. Clairsville és Barton, O.

ILLINOIS
Árva András, Zelig, Ill.
2411 Lajos, Harrisburg, Ill.
Pócsik János, Colp, Ill.
INDIANA
Ményhért István, Shepardsville, Ind Clinton, Ind.
Hernicz Lajos, South Bend, Ind.
NEW YORK
Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.
KENTUCKY
Kabal János, Majestic, Ky.
Lőrincz V. Lajos, Lynch, Ky.
Markó József, Wheelwright, Ky.
Tóbiás Sándor, McCar, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky. és az egész Pond Greok völgye.

NEW JERSEY
Pál András, Carteret, N. J.
VIRGINIA
Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Podor József, St. Paul, Va.
Juhász Gáspár, Calvin, Va.

AZ ORVOSI TUDOMÁNY
elismert, hogy a legtöbb reumatikus bántalom ellen nincs jobb gyógyszer, mint a méh fullánkjának mérgé. Ezt tartalmazza a "MUSCULOID", mely Tóth János befutárunk, az amerikai magyar egyetemi művészeti szakértőnek a tulajdonsága. Fájdalom nélkül gyógyít: arthritist, reumatizmust, sérvet, vizsketéseket, csípő és deréktájt, vizsértárgulást, gőrcsőt és hűlést. Már az első használat ja után az egész szervezet orvosi rendőrk és kórházak is használják. Kérjen INGENYEN bővebb ismeretést és meg fog győződni a valószínűségről. — Pontos cím: John Toth, Holy Cross, Indiana (1944 IV. 30)

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-IK OSZTÁLYA
SO. WILLIAMSON, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hó első napján délután 2 órakor a Recreation Hallban, New Camp, Ky.
Elnök Id. Sittu István. Alelnök Id. Dudás József. Titkár-pénztárnok és a gyermekosztály vezetője Stephen Younger, Box 255, Williamson, W. Va., kinek címére a kútagoktól a havidíjak küldendő. Számvivők: Doka András, Doka Dániel és Mayerchák Pál. Betegápolást adott esetben a titkár teljesíti.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 482. FIOKJA, WHITESVILLE, W. VA.
Gyűléseit tartja minden harmadik hónap második vasárnapján délután 2 órakor Red Dragonban, az iskolaépületben.
Elnök Farnes Géza. Jegyző Id. Lengyel István. Titkár-pénztárnok Louis Gall, Box 7, Red Dragon, W. Va. Kerületi delegátus Louis Gall. Betegápolatók: Red Dragonon Lányi József; Whitesvilleen Karvanszky Lajos; High Coalon Lengyel István.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 25. FIOKJA, GLEN JEAN, W. VA.
Elnök Bernáth János, Scarboro, W. Va. Alelnök Czizkora János. Ügykezelő Szűch Imre, Box 292, Mt. Hope, W. Va. Kerületi delegátus Szűch Imre. Hármas bizottság: Bálint Gyula, Nagy Sándor és Fekete Antal.
Kérünk minden magyart a vidéken, hogy ha nem tagja a Verhovay Segély Egletnék, csatlakozzon testvértáborunkhoz. Minden felvilágosítást készségesen ad meg az ügykezelő.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 71-IK OSZTÁLYA HOLDEN, W. VA.
Elnök Demjén Sámuel. Alelnök Marosi Sándor. Titkár-pénztárnok Siller József, címe: Box 260, Holden, W. Va., kinek címére küldendő az osztályi érdeklő pénzküldemények és levelek. Betegápolatók a titkár nevez ki, ott, ahol a beteg jelentkezik.

Gyűléseit tartja minden harmadik hónap harmadik vasárnapján a titkár lakásán Holden 21-es házszám 483 Trance Street.
Jelentkezések csak a WMPC rendelkezései szerint vehető figyelembe.
Third és West Jefferson Detroit, Michigan

FÉRFI vagy NŐI Teheráru kezelőket Teljes vagy részidőre

Jelentkezések csak a WMPC rendelkezései szerint vehető figyelembe.

Jelentkezések csak a WMPC rendelkezései szerint vehető figyelembe.

EGYLETI KALAUZOK

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-1K OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Dudás Pál. Alelnök Szilágyi Mihály. Titkár-ügykezelő Magyar József, címe: Box 348, Gary, W. Va., kinek minden egyleti levél küldendő. Hármas bizottság: Bodnár István, Lázár László és Roth György. Betegápolatók: Kirendelhető minden tag és zászolatókat az elnök nevez ki, mikor szükséges.
Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órakor a Gary Red Cross Hallban.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 23-1K FIOKJA, POCAHONTAS, VA.
Elnök Nagy Gáspár. Alelnök Tóth Mihály. Titkár-pénztárnok Dobos András, Box 914, Pocahontas, Va. Ellenőr Angyal László. Betegápolatók: Kozma Antal, Tóth Mihály, Id. Sós József. Zászolatókat a szűk séghez képest a fiók elnöke nevez ki. Kerületi delegátusok Nagy Gáspár és Dobos András.

Gyűléseit tartja minden hónap első péda után való vasárnap délután órakor a Református Templom iskolatermében.
VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 509-1K FIOKJA, PRENTER, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hónap második vasárnapján délután.
Elnök Id. Kun Mihály. Titkár-pénztárnok Domokos Mózes, Box 83, Prenter, W. Va., akinek címére küldendő a fiókokat érdeklő levelek és pénzküldemények — Betegápolatók: Kall József és Farkas Józsefné. Kerületi delegátus Domokos Mózes.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293. OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.
Fiókunk alakult 1916 március 12-én.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután két órakor a Thorpe-n, a Református Templom iskolatermében.

Elnök Kujbas Mihály. Alelnök Bá nevi Lajos. Titkár és pénztárnok Kiss András, címe: Box 23, Thorpe, W. Va. Hármas bizottság: Szónyi István, Kanyók János és Ifj. Kujbas Mihály. Betegápolatók a titkár, Kiss András. Kerületi delegátus Kujbas Mihály.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 208-1K OSZTÁLYA, FILBERT, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután fél 2 órakor a római katolikus templom alatt.

Elnök Soltesz József. Alelnök Papp András. Ügykezelő titkár Bahus József, akinek minden levél küldendő és akinek címe: Box 141, Filbert, W. Va. Amerikai zászolatók Soltesz Ferenc. Magyar zászolatók Bőrös József. Gyász-zászolatók Garai László Atiódó Székely Sándor. Betegápolatók Bőrös József.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 343-1K OSZTÁLYA
SO. WILLIAMSON, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hó első napján délután 2 órakor a Recreation Hallban, New Camp, Ky.

Elnök Id. Sittu István. Alelnök Id. Dudás József. Titkár-pénztárnok és a gyermekosztály vezetője Stephen Younger, Box 255, Williamson, W. Va., kinek címére a kútagoktól a havidíjak küldendő. Számvivők: Doka András, Doka Dániel és Mayerchák Pál. Betegápolást adott esetben a titkár teljesíti.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 482. FIOKJA, WHITESVILLE, W. VA.
Gyűléseit tartja minden harmadik hónap második vasárnapján délután 2 órakor Red Dragonban, az iskolaépületben.

Elnök Farnes Géza. Jegyző Id. Lengyel István. Titkár-pénztárnok Louis Gall, Box 7, Red Dragon, W. Va. Kerületi delegátus Louis Gall. Betegápolatók: Red Dragonon Lányi József; Whitesvilleen Karvanszky Lajos; High Coalon Lengyel István.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 25. FIOKJA, GLEN JEAN, W. VA.
Elnök Bernáth János, Scarboro, W. Va. Alelnök Czizkora János. Ügykezelő Szűch Imre, Box 292, Mt. Hope, W. Va. Kerületi delegátus Szűch Imre. Hármas bizottság: Bálint Gyula, Nagy Sándor és Fekete Antal.

Kérünk minden magyart a vidéken, hogy ha nem tagja a Verhovay Segély Egletnék, csatlakozzon testvértáborunkhoz. Minden felvilágosítást készségesen ad meg az ügykezelő.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 71-IK OSZTÁLYA HOLDEN, W. VA.
Elnök Demjén Sámuel. Alelnök Marosi Sándor. Titkár-pénztárnok Siller József, címe: Box 260, Holden, W. Va., kinek címére küldendő az osztályi érdeklő pénzküldemények és levelek. Betegápolatók a titkár nevez ki, ott, ahol a beteg jelentkezik.

Gyűléseit tartja minden harmadik hónap harmadik vasárnapján a titkár lakásán Holden 21-es házszám 483 Trance Street.

Jelentkezések csak a WMPC rendelkezései szerint vehető figyelembe.

Jelentkezések csak a WMPC rendelkezései szerint vehető figyelembe.

Jelentkezések csak a WMPC rendelkezései szerint vehető figyelembe.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 350-1K FIOKJA, HOLDEN, W. VA.

Elnök Bokkon József. Alelnök B. Tarsoj Sándor, címe: Box 142, Stihrat, W. Va., kinek minden egyleti levél küldendő. Kerületi delegátus Tarsoj Sándor. Pót delegátus Kemen Imre. Számvizsgálók B. Kovács János és Bokkon József. Betegápolatók a titkár nevez ki, amikor szükséges.
Gyűléseit tartja negyedévenként 2-ik vasárnap délután 2 órai kezdettel Varga Ferenc helyiségében, Logan, W. Va.

BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 373-1K OSZTÁLYA
LOGAN, W. VA.
Elnök Zékány Sándor. Alelnök Sebestyén József. Titkár-pénztárnok Gyöngyösi János. kinek címe: Box 1343, Logan, W. Va., — minden pénzküldemény, havi díj, stb. a pénztárnok címére küldendő. Jegyző-ellenőr Wagner András. Számvizsgálók Sebestyén József és Sebestyén István. Gyűlés minden hónap első vasárnapján délután két órakor a General Kórház mellett épületben, ahol a Verhovay gyűléseket is tartják.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248. FIOKJA, MON